

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Οκτώβριος 2023

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ	3	4 ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	21
1 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	9	Σύνοψη συμπερασμάτων	22
Σύνοψη συμπερασμάτων	10	4.1 Συμμετοχή της βιομηχανίας στην απασχόληση	23
1.1 Συμμετοχή της βιομηχανίας στο ΑΕΠ	11	4.2 Απασχόληση νέων στη συνολική απασχόληση της βιομηχανίας	23
1.2 Μισθοί βιομηχανίας στο σύνολο	11	4.3 Μέση ετήσια αμοιβή στη βιομηχανία	24
1.3 Εργοδοτικές εισφορές βιομηχανίας στο σύνολο	12	4.4 Ποσοστιαία διαφορά αμοιβών βιομηχανίας σε σχέση με το σύνολο της οικονομίας	24
1.4 Παραγωγικότητα εργασίας στη βιομηχανία	12	4.5 Εργαζόμενοι υψηλών δεξιοτήτων στη βιομηχανία	25
2 ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ	13	4.6 Βιομηχανίες που παρέχουν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης	25
Σύνοψη συμπερασμάτων	14	5 ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ	26
2.1 Εμπορικό ισοζύγιο βιομηχανίας	15	Σύνοψη συμπερασμάτων	27
2.2 Εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων στο σύνολο των εξαγωγών αγαθών	15	5.1 Συμμετοχή των ΑΠΕ στην εγκατεστημένη ισχύ	28
2.3 Εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων ως προς το ΑΕΠ	16	5.2 Συμμετοχή της βιομηχανίας στη συνολική κατανάλωση ενέργειας	28
2.4 Εξαγωγές htec προϊόντων στο σύνολο των εξαγωγών αγαθών	16	5.3 Παραγωγικότητα πόρων στη βιομηχανία	29
3 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	17	5.4 Συμμετοχή της βιομηχανίας στις συνολικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου	29
Σύνοψη συμπερασμάτων	18	5.5 Ένταση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στη βιομηχανία	30
3.1 Συμμετοχή της βιομηχανίας στις επενδύσεις	19	5.6 Ποσοστό ανακύκλωσης αστικών αποβλήτων	30
3.2 Επενδύσεις βιομηχανίας σε μηχανολογικό & τεχνολογικό εξοπλισμό στο σύνολο των εν λόγω επενδύσεων	19		
3.3 Δαπάνες βιομηχανίας για Ε&Α ως προς το σύνολο των δαπανών Ε&Α	20		
3.4 Ποσοστό ερευνητών που απασχολούνται στη βιομηχανία	20		

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Εισαγωγή

Η βιομηχανία αποτελεί για μια σύγχρονη χώρα παράγοντα ευημερίας και οικονομικής και γεωπολιτικής ισχύος. Συνιστά θεμελιώδη λίθο για την οικονομική ανάπτυξη, μέσω της ενίσχυσης των επενδύσεων, της ανάπτυξης του εξαγωγικού εμπορίου, της ενδυνάμωσης της καινοτομικής ικανότητας, αλλά και της τόνωσης της απασχόλησης με σταθερές και καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Μια εύρωστη βιομηχανία, προσδιορίζει σε σημαντικό βαθμό τη διεθνή ανταγωνιστικότητα μιας χώρας. Δίνει τη δυνατότητα για συντομότερη ανάκαμψη και αποκατάσταση των ανισορροπιών, σε περιόδους έκτακτων, δυσμενών συνθηκών στο ευρύτερο οικονομικό, πολιτικό και γεωστρατηγικό περιβάλλον.

Ο **σκοπός** της παρούσας αναφοράς, είναι η χαρτογράφηση του αποτυπώματος της βιομηχανίας στην ελληνική οικονομία και κοινωνία. Η συμβολή του κλάδου προσεγγίζεται μέσα από την αξιολόγηση 24 δεικτών για την περίοδο 2010-2022, οι οποίοι κατηγοριοποιούνται σε 5 βασικούς Πυλώνες που σχετίζονται με συγκεκριμένους τομείς εστίασης ενδιαφέροντος: Οικονομία, Εξωστρέφεια, Επενδύσεις & Καινοτομία, Απασχόληση & Κατάρτιση, Πράσινη μετάβαση.

Σύνοψη συμπερασμάτων

Τα **συμπεράσματα** που απορρέουν από την εξέλιξη των εξεταζόμενων δεικτών, αποτυπώνουν τη διαχρονική αύξηση των μεγεθών της ελληνικής βιομηχανίας. Ο κλάδος, μέσα σε 12 χρόνια, έχει αυξήσει τη συμμετοχή του στην προστιθέμενη αξία της οικονομίας, στο εξαγωγικό εμπόριο και στην επενδυτική δραστηριότητα. Διατηρεί την παραγωγικότητα εργασίας σε ικανοποιητικό επίπεδο, ενδυναμώνει την ερευνητική του δραστηριότητα, παρέχει καλύτερους μισθούς σε σχέση με τους περισσότερους κλάδους, ενώ βελτιώνει σταθερά το περιβαλλοντικό του αποτύπωμα.

Η παρούσα ανάλυση παρέχει τη δυνατότητα σύγκρισης των επιδόσεων της βιομηχανίας, με τις αντίστοιχες επιδόσεις άλλων ευρωπαϊκών χωρών, και ιδίως όσων δεν έχουν μεγάλα οικονομικά και πληθυσμιακά μεγέθη στην ΕΕ, όπως η Δανία, η Πορτογαλία και η Τσεχία. Επισημαίνεται η ικανοποιητική κατάταξη της ελληνικής βιομηχανίας σε δείκτες όπως η παραγωγικότητα εργασίας, οι καλύτερα –συγκριτικά με άλλους κλάδους- αμειβόμενες θέσεις εργασίας και η διείσδυση των ΑΠΕ, όπου η αξιολόγηση του εγχώριου κλάδου κινείται κοντά ή και πάνω από τον μ.ο. της Ευρώπης.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Ωστόσο, ως πρόκληση παραμένει η περαιτέρω ενίσχυση των μεγεθών της ελληνικής βιομηχανίας, ώστε η συνεισφορά / αποτύπωμά της στην οικονομία να καταστεί άμεσα συγκρίσιμη με τις αντίστοιχες επιδόσεις του κλάδου σε άλλες χώρες της ΕΕ. Ακολουθώς, αναφέρονται τα κυριότερα συμπεράσματα που προκύπτουν σε κάθε έναν από τους 5 Πυλώνες.

Σημείωση: Για τον υπολογισμό των δεικτών έχει χρησιμοποιηθεί ο ευρύτερος ορισμός της βιομηχανίας (μεταποίηση, εξόρυξη, ενέργεια, διαχείριση/επεξεργασία αποβλήτων και παροχή νερού), εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά. Επίσης, έχουν χρησιμοποιηθεί τρέχουσες τιμές, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Οικονομία

- Η βιομηχανία, παρά την επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος την προηγούμενη δεκαετία, κατάφερε να ανακάμψει και να ενισχύσει το αποτύπωμά της στο ΑΕΠ της χώρας, γεγονός που αποδεικνύει την ανθεκτικότητά της. Ο βιομηχανικός κλάδος το 2022 αποτέλεσε το 14,4% του ΑΕΠ, έναντι 13,2% το 2010 (σε σταθερές τιμές 2015).
- Αντίστοιχα, η μεταποίηση το 2022 δημιούργησε το 10,3% του ΑΕΠ, από 8,9% το 2010 (σε σταθερές τιμές 2015).
- Πάντως, παραμένει πρόκληση η μεγέθυνση του εγχώριου κλάδου, καθώς τα παραπάνω ποσοστά, συγκρινόμενα με αντίστοιχα δεδομένα άλλων ευρωπαϊκών χωρών, μας τοποθετούν στην 20η θέση της ΕΕ.
- Η βιομηχανία καταβάλλει το 14,1% των μισθών και το 12,1% των εργοδοτικών εισφορών της οικονομίας, ποσοστά με σταθερά διαχρονικά (18η και 22η θέση αντίστοιχα στην ΕΕ).
- Η παραγωγικότητα εμφανίζει σημαντική βελτίωση την τελευταία τριετία, στο επίπεδο των €81.200 ανά εργαζόμενο (η 13η υψηλότερη επίδοση στην ΕΕ). Ο κλάδος εμφανίζει παραγωγικότητα 38% υψηλότερη σε σχέση με το σύνολο της οικονομίας. Η βιομηχανία κατάφερε να συγκρατήσει την πτώση του δείκτη στην περίοδο της οικονομικής κρίσης.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

Εξωστρέφεια

- Η βιομηχανία αποτελεί κινητήριο μοχλό του εξαγωγικού εμπορίου, με σημαντικό αριθμό επιχειρήσεων να ενισχύουν με επιτυχία τον εξωστρεφή τους προσανατολισμό, εδραιώνοντας την παρουσία τους σε αγορές του εξωτερικού. Μέσα σε 12 χρόνια, ο κλάδος υπερδιπλασίασε το μέγεθος των εξαγωγών του (€49,1 δισ. το 2022), γεγονός που αποτυπώνεται τόσο στη βελτίωση του ποσοστού συμμετοχής στις συνολικές εξαγωγές αγαθών (στο 90%, +5 π.μ. σε σύγκριση με το 2010), όσο και στην αυξημένη συνεισφορά των βιομηχανικών εξαγωγών στο ΑΕΠ (23,6%, έναντι 8% το 2010).
- Η πρόοδος αποτυπώνεται στη βελτίωση της θέσης όσον αφορά τη συμμετοχή της βιομηχανίας στο εξαγωγικό εμπόριο, όπου πλέον η Ελλάδα κατατάσσεται στη 15η θέση στην ΕΕ (από 22η τα προηγούμενα χρόνια). Βέβαια, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης στο ποσοστό των εξαγωγών του κλάδου στο ΑΕΠ, όπου η χώρα βρίσκεται στην 23η θέση.
- Το εμπορικό έλλειμμα της βιομηχανίας (€37 δισ. το 2022, 24η θέση) υποδεικνύει τα περιθώρια απεξάρτησης από αγορές του εξωτερικού.
- Τα προϊόντα υψηλής τεχνολογίας (hitech) καταλαμβάνουν το 4,8% των συνολικών εξαγωγών (25η θέση), γεγονός που υποδεικνύει τις δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης τους, ώστε η οικονομία να αποκομίζει υψηλότερη προστιθέμενη αξία.

Επενδύσεις & Καινοτομία

- Η βιομηχανία συνιστά ισχυρό πυλώνα επενδυτικής κινητοποίησης της εθνικής οικονομίας, με θετικές επιδόσεις στην ανάπτυξη της καινοτομίας και την ενίσχυση της Έρευνας & Ανάπτυξης. Την περίοδο της ύφεσης, οι επενδύσεις της βιομηχανίας αυξήθηκαν σημαντικά (+112% την περίοδο 2013-2021, στα €4,1 δισ.), δείγμα της ανθεκτικότητας του κλάδου σε δυσμενείς συνθήκες.
- Πλέον, η συμμετοχή του κλάδου στις συνολικές επενδύσεις έχει αυξηθεί στο 17% (βελτίωση 6 π.μ. την τελευταία δωδεκαετία), ενώ οι επενδύσεις άλλων κλάδων έχουν υποχωρήσει. Ανοδική είναι και η πορεία των επενδύσεων σε μηχανολογικό και τεχνολογικό εξοπλισμό (+55% στη δεκαετία, στα €3 δισ.). Η βιομηχανία καταλαμβάνει το 26,3% της επενδυτικής δραστηριότητας της χώρας στην εν λόγω κατηγορία (από 15,9% το 2010), επιδεικνύοντας τάση για γενικότερο εκσυγχρονισμό λειτουργιών, αυτοματοποίηση και ψηφιοποίηση της παραγωγής.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

- Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, κατατασσόμαστε στην 21η και 20η θέση αντίστοιχα στους παραπάνω δείκτες, γεγονός που υποδεικνύει σημαντικά περιθώρια σύγκλισης με την ΕΕ.
- Η βιομηχανία αναπτύσσει ερευνητική δράση, με τις δαπάνες Ε&Α να υπερδιπλασιάζονται στα €420 εκ. το 2021 (από €197 εκ. το 2011), μέγεθος που αντιστοιχεί περίπου στο 17% των σχετικών δαπανών στην οικονομία (22η θέση). Επιδίωξη πρέπει η βελτίωση των επιδόσεων αυτών μιας και σε προηγμένες βιομηχανικά/τεχνολογικά χώρες, η επίδοση προσεγγίζει το 50%.
- Το ερευνητικό προσωπικό του κλάδου καταγράφει διπλασιασμό σε απόλυτα μεγέθη μέσα σε 10 χρόνια (από 1.900 σε 3.500 ερευνητές σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης), αλλά με περιθώρια ανάπτυξης (26η θέση στην ΕΕ).

Απασχόληση & Κατάρτιση

- Η βιομηχανία παρέχει καλύτερα αμειβόμενες δουλειές σε σχέση με τους άλλους κλάδους, και μάλιστα βρισκόμαστε στην 1η θέση της ΕΕ. Συγκεκριμένα, το 2022 η μέση ετήσια αμοιβή στη βιομηχανία υπερέβη την αντίστοιχη επίδοση στο σύνολο της οικονομίας κατά 31,7%. Η υπεροχή των αμοιβών στη βιομηχανία είναι χαμηλότερη στις άλλες χώρες, ενώ σε μερικές είναι και αρνητική (δηλ. η πλειοψηφία των κλάδων αμείβει καλύτερα).
- Η ποσοστιαία συμμετοχή της βιομηχανίας στην απασχόληση ανέρχεται σε 11,9% (2022). Ο αριθμός των θέσεων εργασίας ανακάμπτει μετά το 2014, φτάνοντας στους 495 χιλ. απασχολουμένους (+31%, η μεγαλύτερη άνοδος στην ΕΕ), με αποτέλεσμα να καλύπτεται σημαντικό μέρος των απωλειών της οικονομικής ύφεσης.
- Είναι αναγκαία η ταχύτερη απορρόφηση νέων απασχολουμένων, καθώς η εν λόγω ηλικιακή ομάδα (15-24 ετών) καταλαμβάνει μόλις το 2,7% των θέσεων εργασίας, ποσοστό που τοποθετεί την Ελλάδα στην τελευταία θέση της ΕΕ.
- Η ποσοστιαία συμμετοχή των εργαζομένων υψηλών δεξιοτήτων στη σύνθεση του δυναμικού της βιομηχανίας μπορεί να βελτιωθεί (στο 22,5%, 23η θέση στην ΕΕ). Δυστυχώς, οι ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό και δεξιότητες σχετίζονται με την αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης δεξιοτήτων, καθώς το εκπαιδευτικό σύστημα χρήζει παρεμβάσεων και ευθυγράμμισης με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας (και τις ανάγκες της βιομηχανίας στην προκειμένη περίπτωση).

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

- Πάντως, θετικό στοιχείο αποτελεί η διαχρονική αύξηση του εν λόγω ποσοστού (+3,4 π.μ. τη δωδεκαετία), γεγονός που συνδέεται με τη γενικότερη τάση αυτοματοποίησης και ψηφιοποίησης
- Όσον αφορά τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, μόλις 1 στις 4 βιομηχανίες υλοποιούν σχετικές δράσεις (26η θέση), γεγονός που αναδεικνύει την πρόκληση προώθησης κουλτούρας δια βίου μάθησης στην Ελλάδα και φυσικά προσανατολισμού των επιχειρήσεων σε αυτό το πλαίσιο.

Πράσινη μετάβαση

- Η βιομηχανία βρίσκεται σε τροχιά διαμόρφωσης μιας περισσότερο περιβαλλοντικά φιλικής φυσιογνωμίας. Μάλιστα, συμμετέχει ενεργά στην προσπάθεια απεξάρτησης της χώρας από τα ορυκτά καύσιμα.
- Η Ελλάδα μεταβαίνει σε πιο «καθαρές» μορφές ενέργειας, καθώς το 61,3% της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος προέρχεται από ΑΠΕ, σημαντικό μέρος της οποίας προέρχεται από εγκαταστάσεις εγχώριων βιομηχανικών/ενεργειακών ομίλων (υπάρχει παρουσία και εταιρειών από άλλες χώρες). Βάσει της επίδοσης αυτής, η χώρα κατατάσσεται στην 7η θέση της ΕΕ, πάνω από τον ευρωπαϊκό μ.ο.
- Μάλιστα, η συμμετοχή του κλάδου στην κατανάλωση ενέργειας είναι χαμηλότερη σε σχέση με τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες, απαρτίζοντας μόλις το 17% των αναλωθέντων πόρων. Στη χώρα μας, ο κλάδος των μεταφορών, όπου περιλαμβάνεται και η ναυτιλία, έχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή στην κατανάλωση ενέργειας (37%).
- Η βιομηχανία εκλύει το 47,5% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, ποσοστό που διαμορφωνόταν σε 59% το 2010. Η επίδοση αυτή μας τοποθετεί στη 16η θέση στην ΕΕ. Μάλιστα, ο όγκος των αερίων θερμοκηπίου που προήλθαν από τη βιομηχανία υποχώρησε κατά 43% μέσα σε 10 χρόνια. Η κάμψη οφείλεται (εκτός των άλλων) στο ενισχυμένο αποτύπωμα των ΑΠΕ και του φυσικού αερίου στον ενεργειακό χάρτη, καθώς και σε δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης από τις βιομηχανίες. Βέβαια ο περιορισμός της δραστηριότητας μέσα την οικονομική κρίση είχε επίσης θετικό αντίκτυπο στη μείωση των εκπομπών.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ

- Η βιομηχανία λειτουργεί με σταδιακά μεγαλύτερη παραγωγικότητα πόρων για να παράγει πλούτο. Το τελευταίο έτος, για κάθε τόνο πετρελαίου που ανάλωσε, παρήγαγε αξία €9,7 χιλ., έναντι €7 χιλ. το 2010. Η επίδοση αυτή μας τοποθετεί στην 9η θέση στην ΕΕ.
- Ωστόσο, εμφανίζει υψηλή ένταση αερίων θερμοκηπίου (1.740 γραμ. / ευρώ), που υποδεικνύει τις προκλήσεις. Η Ελλάδα βρίσκεται σταθερά στην 24η θέση, αν και ο δείκτης εμφανίζει αξιόλογη υποχώρηση (-44% τη δεκαετία).
- Η πρόοδος στην ανακύκλωση αστικών αποβλήτων είναι μικρή (μόλις 21%, έναντι 17% το 2010), με την Ελλάδα να κατατάσσεται 24η, τη στιγμή που ο μέσος όρος στην ΕΕ είναι 49,6% και ο στόχος για το 2025 στο 55%.

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Σύνοψη συμπερασμάτων

Η ευρύτερη ελληνική βιομηχανία (μεταποίηση, εξόρυξη, ενέργεια, διαχείριση/επεξεργασία αποβλήτων και παροχή νερού), παρά την επιδείνωση του οικονομικού περιβάλλοντος μετά το 2010, κατάφερε να ανακάμψει, ανακτώντας την προστιθέμενη αξία που είχε απωλέσει τα πρώτα χρόνια της ύφεσης. Το γεγονός αυτό αποτυπώνεται στη μεγαλύτερη συμμετοχή του κλάδου στο ΑΕΠ, σε σταθερές τιμές 2015, έως το 14,5% το 2022, έναντι 15% το 2021 και 13,2% το 2010 (σε σταθερές τιμές 2015).

Αντίστοιχα, η μεταποίηση το 2022 αποτέλεσε το 10,3% του ΑΕΠ, σε σχέση με 8,9% προ δωδεκαετίας (σε σταθερές τιμές 2015).

Παράλληλα, η ευρύτερη βιομηχανία δημιουργεί το 14% των μισθών της οικονομίας, ποσοστό σταθερό διαχρονικά, καθώς και το 12% των εργοδοτικών εισφορών, δείκτης με τάση βελτίωσης από τα μέσα της προηγούμενης δεκαετίας και μετά.

Αν και η συνεισφορά της σε όρους προστιθέμενης αξίας, μισθών και εργοδοτικών εισφορών κρίνεται σημαντική, εν τούτοις τα περιθώρια σύγκλισης με τα αντίστοιχα ποσοστά των περισσότερων χωρών της ΕΕ είναι σημαντικά. Θετικό σημείο αποτελεί η ικανότητα της εγχώριας βιομηχανίας να διατηρεί την παραγωγικότητα εργασίας σε σχετικά υψηλά επίπεδα σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες (€81.200 ανά απασχολούμενο το 2022), με την Ελλάδα να κατατάσσεται στη 13η θέση στην ΕΕ. Η επίδοση αυτή είναι υψηλότερη κατά 38% από ό,τι στο σύνολο της οικονομίας.

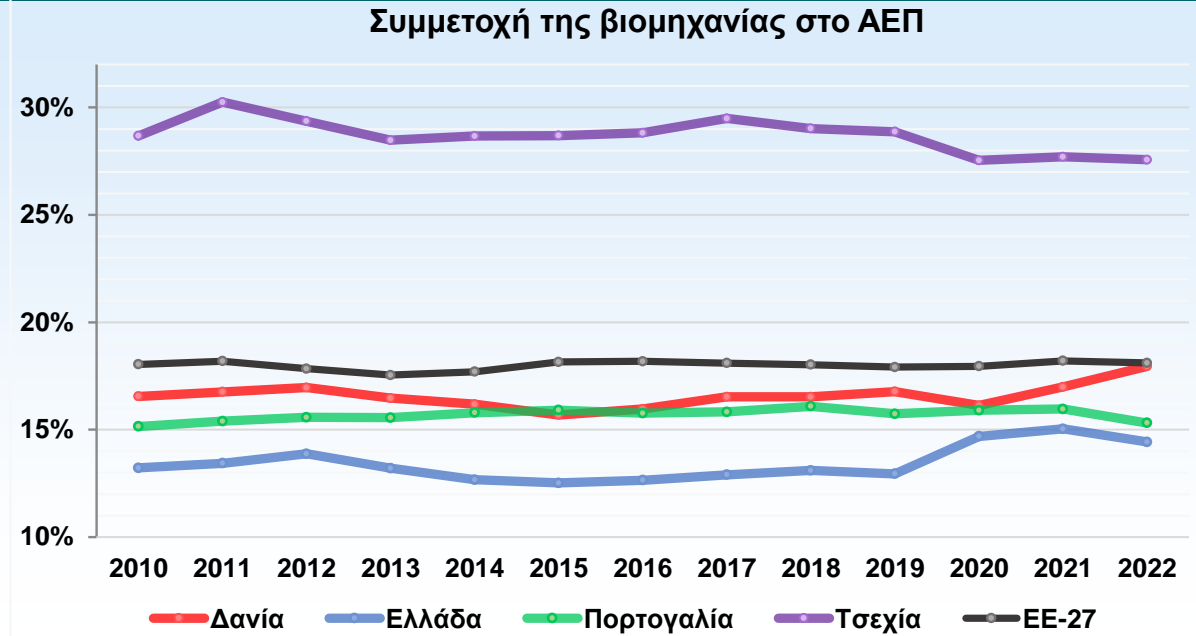
1.1 Συμμετοχή της βιομηχανίας στο ΑΕΠ

Μεγαλύτερη συμμετοχή της βιομηχανίας στο ΑΕΠ κατά τη διάρκεια της ύφεσης

Ελλάδα: Η βιομηχανία το 2022, σε σταθερές τιμές 2015, δημιούργησε το 14,4% του ΑΕΠ της οικονομίας (έναντι 15% το 2021), ποσοστό που παρά την οικονομική ύφεση, ενισχύθηκε κατά 1,2 π.μ. μέσα στη δωδεκαετία.

Σύγκριση με ΕΕ: Παρά τη βελτίωση αυτή, η Ελλάδα απέχει ακόμα από τις αντίστοιχες επιδόσεις άλλων ευρωπαϊκών χωρών, καθώς βρίσκεται στο 80% του μ.ο. της ΕΕ (18,1% το 2022), καταλαμβάνοντας την 20^η θέση (vs 23^η το 2010).

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Τσεχία βρίσκεται στη 2^η θέση, με σημαντική απόσταση από τις άλλες χώρες, έχοντας μια περισσότερο ισχυρή βιομηχανία (27,6% του ΑΕΠ). Ακολουθώντας, η Δανία κατατάσσεται 12^η (στον ευρωπαϊκό μ.ο.), ενώ η Πορτογαλία υπερέχει ελαφρώς στις χώρες μας, στη 18^η θέση.

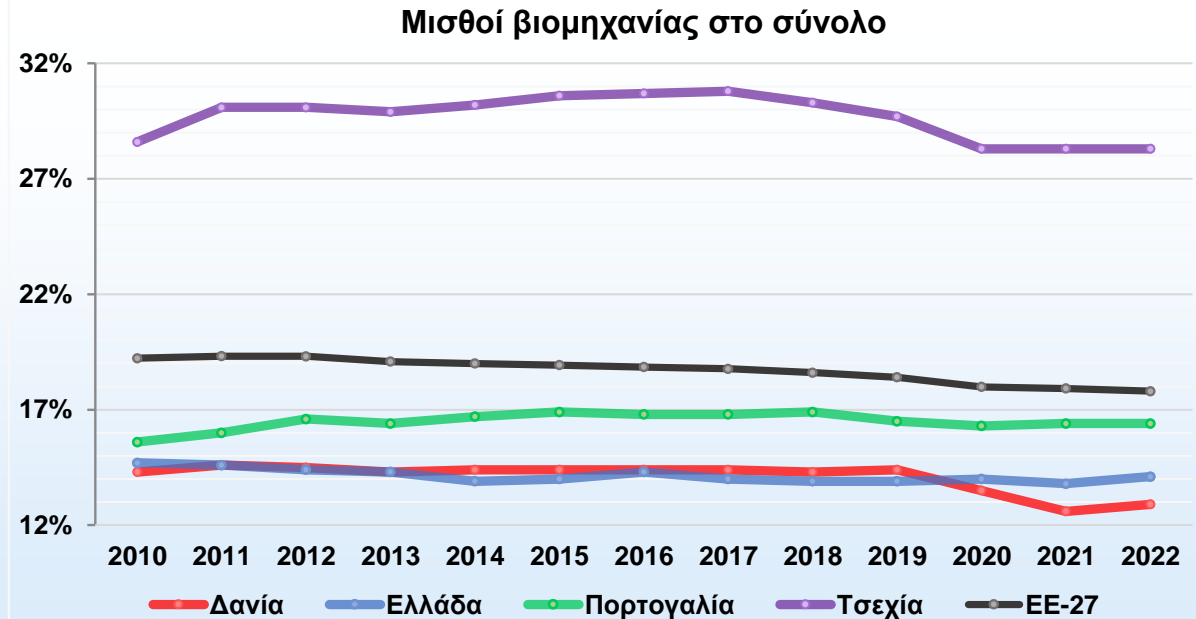
1.2 Μισθοί βιομηχανίας στο σύνολο

Σταθερή η συνεισφορά της βιομηχανίας στο σύνολο των μισθών

Ελλάδα: Η βιομηχανία καταβάλλει περίπου το 14% των μισθών στην ελληνική οικονομία, ποσοστό χωρίς σημαντικές μεταβολές διαχρονικά.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα βρίσκεται στη 18^η θέση της ΕΕ, υπολείπεται κατά 3,7 π.μ. του ευρωπαϊκού μ.ο. (17,8%).

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Τσεχία βρίσκεται στην 1^η θέση, με ποσοστό 28,3%, καθώς ο βιομηχανικός της κλάδος έχει αρκετά μεγαλύτερα μεγέθη. Η Πορτογαλία κατατάσσεται 15^η, κάτω από τη μέση επίδοση της ΕΕ, ενώ η Δανία υπολείπεται της Ελλάδας, στην 22^η θέση.

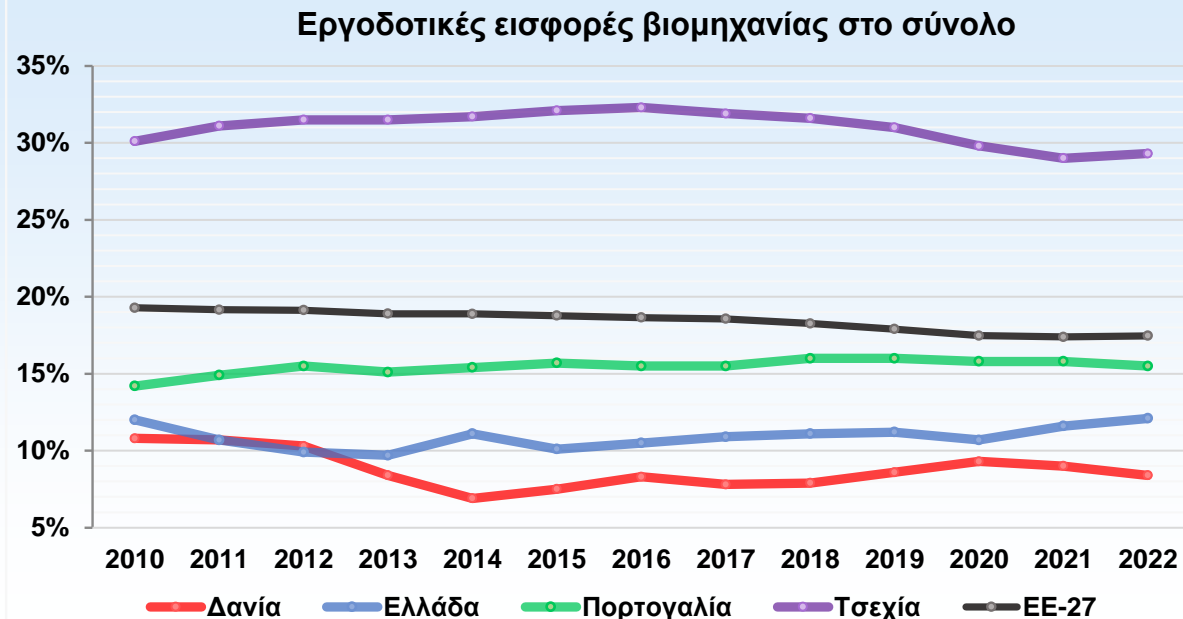
1.3 Εργοδοτικές εισφορές βιομηχανίας στο σύνολο

Βελτιωμένη η συμμετοχή της βιομηχανίας στο σύνολο των καταβαλλόμενων εργοδοτικών εισφορών

Ελλάδα: Η εγχώρια βιομηχανία το 2022 συμμετείχε σε ποσοστό 12,1% στο σύνολο των καταβαλλόμενων κοινωνικών εισφορών (από πλευράς εργοδοτών), ποσοστό βελτιωμένο την τελευταία διετία.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα κατατάσσεται στη χαμηλή 22^η θέση, υπολείπόμενη κατά 5,5 π.μ. του ευρωπαϊκού μ.ο. (17,5%).

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Τσεχία είναι 3^η με 29,3%. Η Πορτογαλία τα τελευταία χρόνια συγκλίνει με το μ.ο. της ΕΕ, στη 15^η θέση, ενώ η Δανία υπολείπεται της χώρας μας, όντας 24^η.

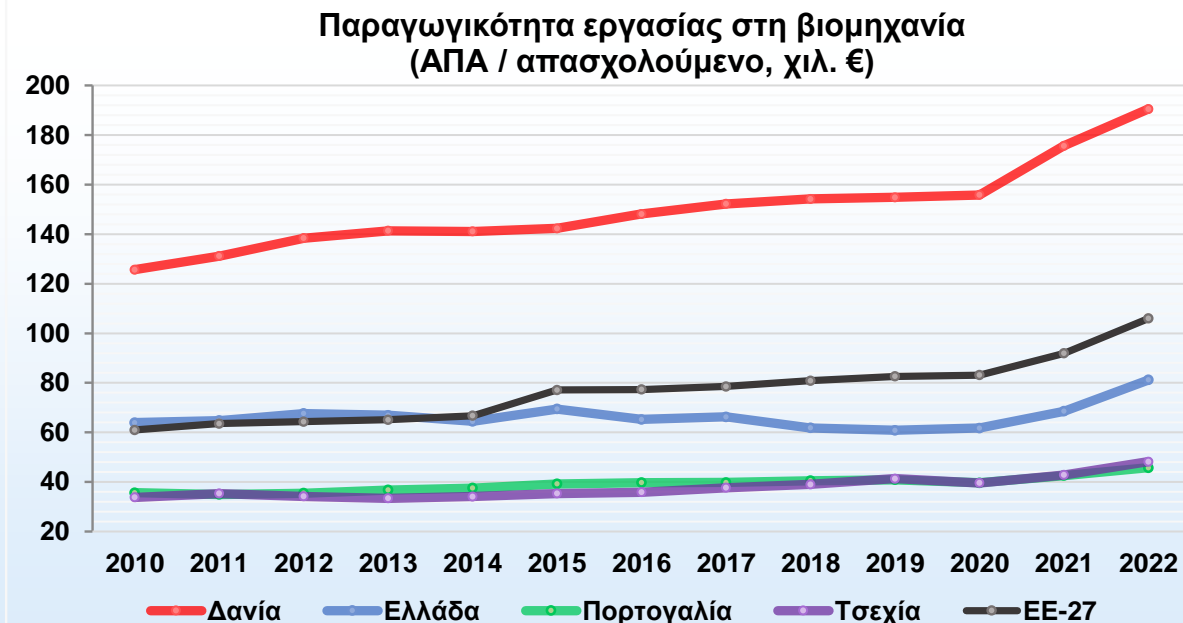
1.4 Παραγωγικότητα εργασίας στη βιομηχανία

Σε σχετικά καλό επίπεδο στην ΕΕ η παραγωγικότητα της ελληνικής βιομηχανίας

Ελλάδα: Ο βιομηχανικός κλάδος, μετά από μια ενδιάμεση πτωτική τάση μετά το 2015, καταφέρνει να αυξήσει την παραγωγικότητα εργασίας ανά απασχολούμενο στα €81.200, φτάνοντας σε ιστορικό υψηλό μετά το 2010. Πάντως, η συγκράτηση του δείκτη σε προηγούμενα χρόνια οφείλεται μερικώς στις απώλειες των θέσεων εργασίας.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα βρίσκεται μόνιμα στη 13^η θέση της ΕΕ. Η απόκλιση από τον ευρωπαϊκό μ.ο. σταδιακά διευρύνεται, με αποτέλεσμα το 2022 η παραγωγικότητα της ελληνικής βιομηχανίας να αποτελεί το 77% του μ.ο. της ΕΕ (€106.000).

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η βιομηχανία της Δανίας παράγει την υψηλότερη αξία από κάθε εργαζόμενο (πάνω από €190.000), κατατασσόμενη στη 2^η θέση. Τσεχία και Πορτογαλία έχουν μικρότερη παραγωγικότητα από την Ελλάδα, στην 20^η και 22^η θέση αντίστοιχα.

2. ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ

Σύνοψη συμπερασμάτων

Η ελληνική βιομηχανία την τελευταία δεκαετία έχει βελτιώσει σημαντικά την εξαγωγική της επίδοση, με αρκετές επιχειρήσεις να αναπτύσσουν επιτυχώς την εξωστρέφειά τους σε αγορές του εξωτερικού. Ο υπερδιπλασιασμός της αξίας των εξαγωγών μέσα σε 10 χρόνια, είχε ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της συνεισφοράς του εξαγωγικού εμπορίου του κλάδου στο ευρύτερο εξωτερικό εμπόριο και στο εγχώριο προϊόν. Ωστόσο, παρά την εμφανή πρόοδο, η Ελλάδα εξακολουθεί να υπολείπεται σε σχέση με την υπόλοιπη ΕΕ σε όρους συμμετοχής της βιομηχανίας σε εξαγωγές (90%) και ΑΕΠ (23,6%).

Μεγάλη πρόκληση αποτελεί η διαφοροποίηση του υφιστάμενου μίγματος εξαγωγών βιομηχανικών προϊόντων, καθώς παρατηρείται περιορισμένη συμμετοχή προϊόντων υψηλής τεχνολογίας (ποσοστό μικρότερο του 5% των συνολικών εξαγωγών προϊόντων).

Το διακύβευμα πλέον για τη βιομηχανία είναι η ανάπτυξη εξωστρεφούς δραστηριότητας σε τομείς τεχνολογιών αιχμής και υψηλής ζήτησης που θα μεταφράζεται σε σημαντική προστιθέμενη αξία για το σύνολο της οικονομίας.

2.1 Εμπορικό ισοζύγιο βιομηχανίας

Αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο στη βιομηχανία, αλλά με σαφή βελτίωση του εξαγωγικού εμπορίου

Ελλάδα: Ο κλάδος εμφανίζει διαχρονικά εμπορικό έλλειμμα, το οποίο βελτιώνεται έως το 2015, για να αυξηθεί ακολούθως έως τα €37 δισ. το 2022. Οι εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων υπερδιπλασιάζονται από €18 δισ. το 2010 σε €49 δισ. το τελευταίο έτος (MEPM: 8,7%), όμως οι υψηλές εισαγωγές (+88% vs 2010, στα €86 δισ.) επιδεινώνουν το έλλειμμα. Μάλιστα, το 2022 κατέγραψαν σημαντική επιτάχυνση στον ετήσιο ρυθμό ανόδου τους (+43,5%), κάτι που παρατηρείται στην πλειοψηφία των ευρωπαϊκών χωρών.

Σύγκριση με ΕΕ: Μόνο 4 χώρες της ΕΕ έχουν θετικό εμπορικό ισοζύγιο. Η Ελλάδα, παρά την αξιοσημείωτη άνοδο των εξαγωγών, παραμένει διαχρονικά 24^η.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Πορτογαλία εμφανίζει επίσης υψηλό έλλειμμα (€26,1 δισ. το 2022, 23^η θέση). Δανία και Τσεχία είχαν οριακό έλλειμμα (5^η και 6^η αντίστοιχα).

2.2 Εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων στο σύνολο των εξαγωγών αγαθών

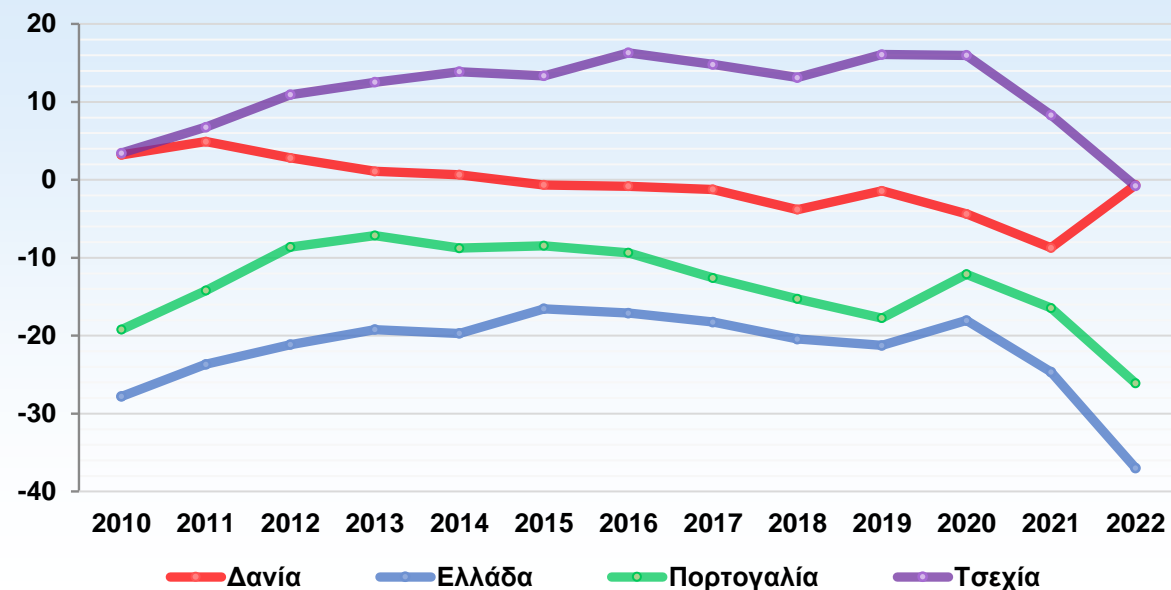
Το 90% των ελληνικών εξαγωγών αγαθών, απαρτίζεται από βιομηχανικά προϊόντα

Ελλάδα: Η βιομηχανία καταλαμβάνει σχεδόν το 90% των συνολικών εξαγωγών προϊόντων, ποσοστό με διαχρονική ενίσχυση (+5 π.μ. σε σχέση με το 2010).

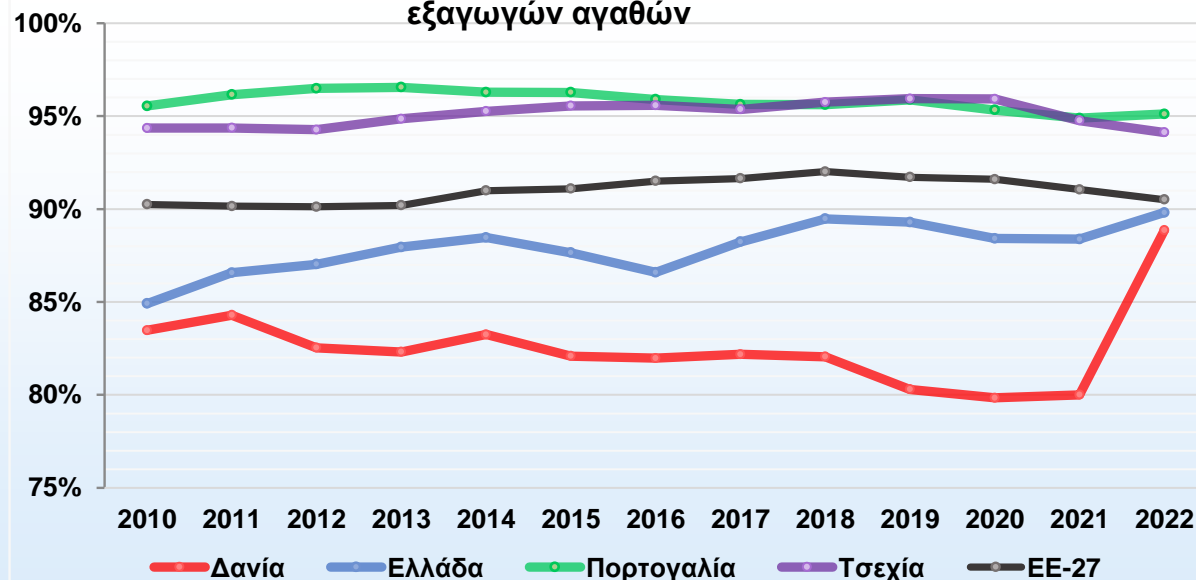
Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα βρίσκεται κάτω από το μ.ο. της ΕΕ (90,5%), στη 15^η θέση, πλησιάζοντάς τον σημαντικά και βελτιώνοντας την κατάταξή της κατά 7 θέσεις από το 2021.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Δανία καταγράφει απότομη βελτίωση του ποσοστού της στο 90% (17^η θέση). Αντιθέτως, ο κλάδος σε Πορτογαλία και Τσεχία συμμετέχει σε μεγαλύτερο βαθμό στο εξαγωγικό εμπόριο (4^η και 9^η θέση αντίστοιχα).

Εμπορικό ισοζύγιο βιομηχανίας (δισ. €)

Εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων στο σύνολο των εξαγωγών αγαθών

2.3 Εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων ως προς το ΑΕΠ

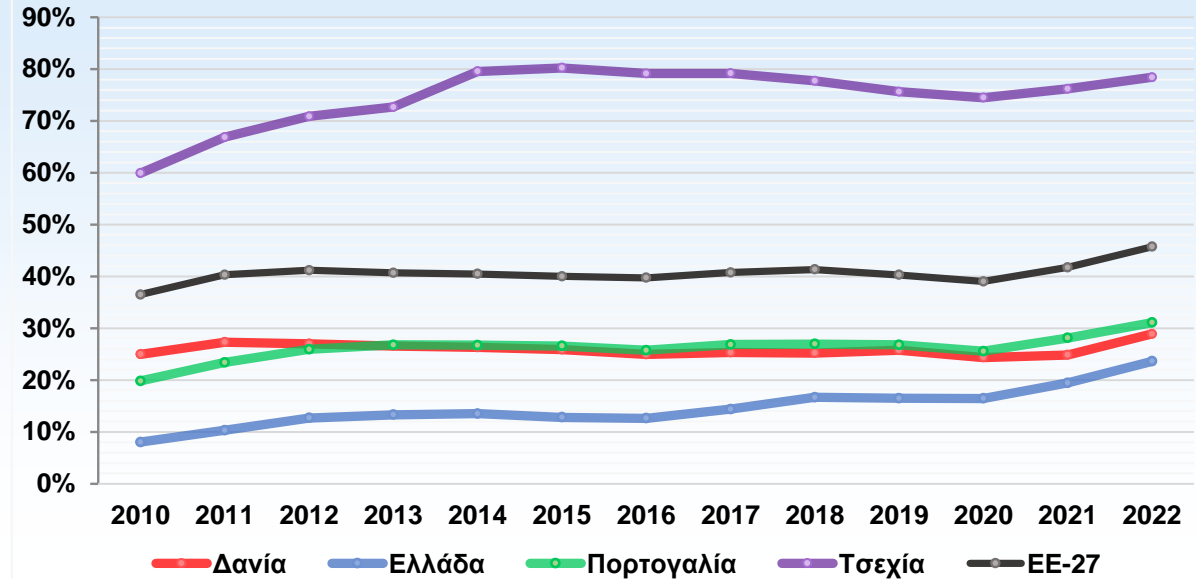
Σαφώς βελτιωμένη, αλλά περιορισμένη η συμμετοχή των εξαγωγών της βιομηχανίας στο εγχώριο προϊόν

Ελλάδα: Η διαχρονική αύξηση των εξαγωγών της βιομηχανίας, έχει ως αποτέλεσμα την άνοδο της συνεισφοράς τους στο ΑΕΠ στο 23,6% (μόλις 8% το 2010). Μάλιστα, το εν λόγω ποσοστό βελτιώθηκε σημαντικά κατά 4 π.μ. σε σχέση με το 2021.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα απέχει ακόμα αρκετά από τον ευρωπαϊκό μ.ο. (45,7%), κατατασσόμενη –παρά τη βελτίωση– στην 23^η θέση.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Πορτογαλία και Δανία εμφανίζουν επιδόσεις άνω του 28%, υστερώντας και αυτές συγκριτικά με τη μέση ευρωπαϊκή επίδοση (15^η και 20^η θέση αντίστοιχα). Μεγάλη διαφορά έχει η Τσεχία, η βιομηχανία της οποίας διαδραματίζει πολύ πιο σημαντικό ρόλο στο εγχώριο προϊόν της χώρας (78,4%, 5^η θέση).

Εξαγωγές βιομηχανικών προϊόντων ως προς το ΑΕΠ

2.4 Εξαγωγές htec προϊόντων στο σύνολο των εξαγωγών αγαθών

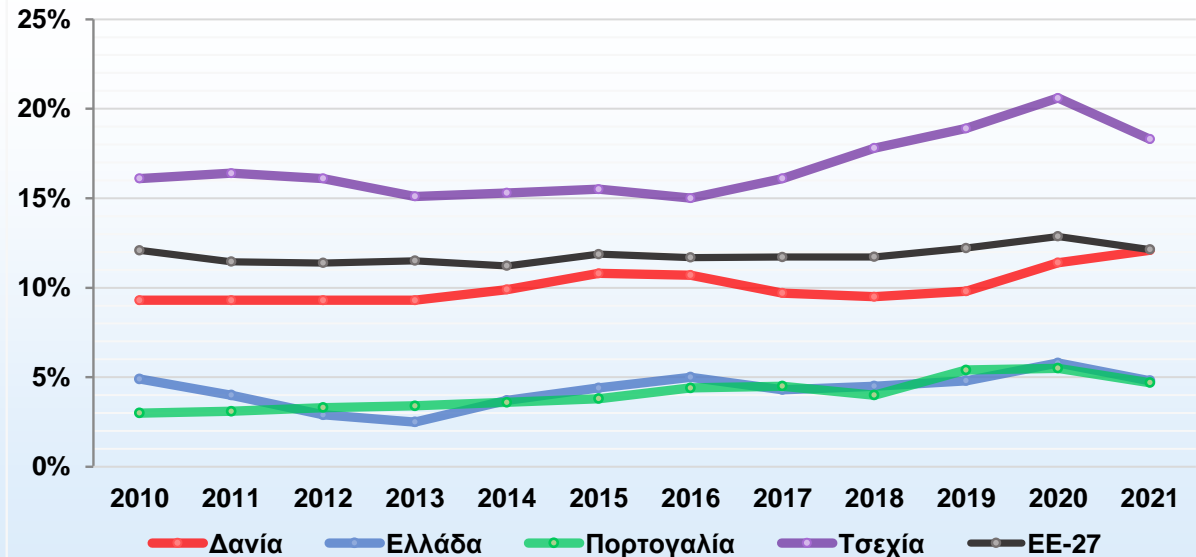
Χαμηλή συμμετοχή των βιομηχανικών προϊόντων υψηλής τεχνολογίας στη σύνθεση του εξαγωγικού χάρτη

Ελλάδα: Τα βιομηχανικά προϊόντα που εξάγονται και χαρακτηρίζονται ως υψηλής τεχνολογίας, αποτελούν μόλις το 5% των συνολικών εξαγωγών αγαθών.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα βρίσκεται στην 25^η θέση της ΕΕ, απέχοντας ακόμα σημαντικά σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μ.ο. του 12,1% (βρίσκεται μόλις στο 40% αυτού).

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Πορτογαλία βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με την Ελλάδα, κατατασσόμενη 27^η. Σε πολύ καλύτερη θέση βρίσκεται τόσο η Δανία (11^η, ακριβώς στο μ.ο. της ΕΕ), όσο και η Τσεχία (4^η), οι οποίες μάλιστα έχουν καταφέρει να βελτιώσουν σημαντικά τις επιδόσεις τους διαχρονικά.

Εξαγωγές htec προϊόντων στο σύνολο των εξαγωγών αγαθών

3. ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

Σύνοψη συμπερασμάτων

Η επενδυτική δραστηριότητα της ελληνικής βιομηχανίας έχει αναπτυχθεί, σε σημείο που να επιτρέπει τη βελτίωση της συνεισφοράς της στις συνολικές επενδύσεις στο 17% (+6 π.μ. την τελευταία δεκαετία), ενώ οι επενδύσεις άλλων κλάδων έχουν υποχωρήσει. Το γεγονός αυτό, αποδεικνύει την ανθεκτικότητα της βιομηχανίας κατά την περίοδο της πολυετούς οικονομικής ύφεσης.

Παράλληλα, ο κλάδος εμφανίζει τάση για γενικότερο εκσυγχρονισμό λειτουργιών, αυτοματοποίηση και ψηφιοποίηση της παραγωγής, σε μικρότερο βαθμό πάντως σε σχέση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα. Οι επενδύσεις των εγχώριων βιομηχανιών σε μηχανολογικό και τεχνολογικό εξοπλισμό αυξήθηκαν κατά 55% στη δεκαετία, στα €3 δισ., μέγεθος που αντιστοιχεί στο 26,3% της επενδυτικής δραστηριότητας της χώρας στην εν λόγω κατηγορία (από 15,9% το 2010).

Ο κλάδος δείχνει διάθεση να αναπτύξει καινοτόμο δράση, όπως φαίνεται από τη διαχρονική αύξηση των δαπανών στον τομέα E&A (€420 εκ. το 2021, έναντι €197 εκ. το 2011). Πάντως, η βιομηχανία καταλαμβάνει σχετικά περιορισμένο ποσοστό δαπανών E&A στο σύνολο των εν λόγω δαπανών (17%), τη στιγμή που σε άλλες, πιο προηγμένες βιομηχανικά/τεχνολογικά χώρες, το ποσοστό αυτό προσεγγίζει ή και ξεπερνάει το 50%.

Σημειώνεται, ότι στον κλάδο απασχολείται περίπου το 8% των ερευνητών που εργάζονται στη χώρα (ισοδυναμεί σε πάνω από 3.500 ερευνητές σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης)

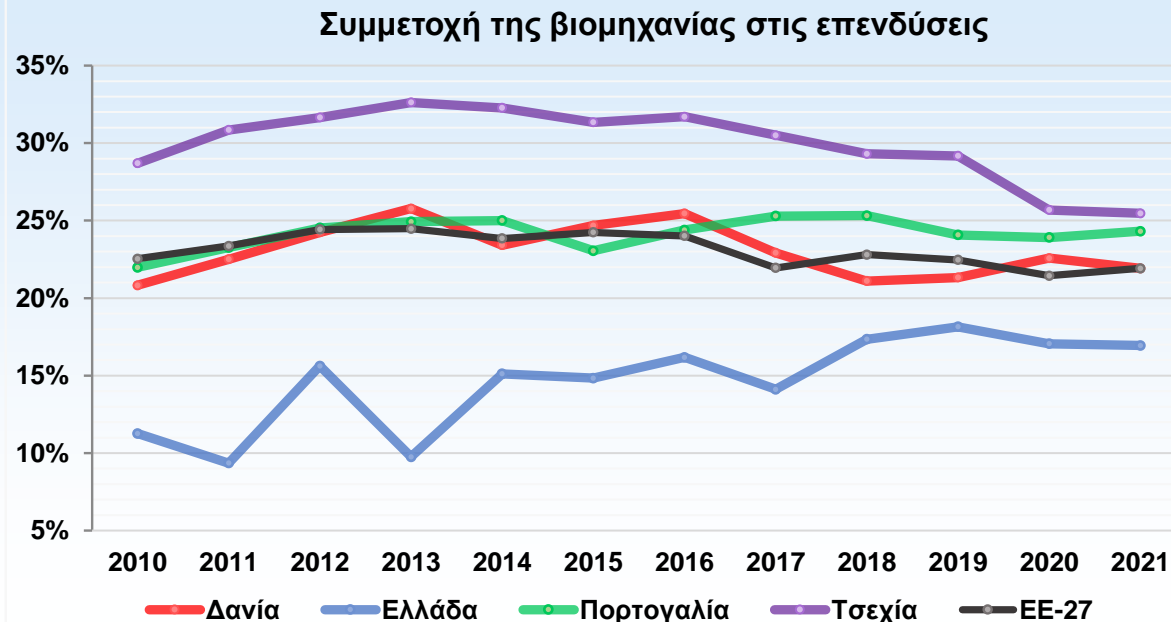
3.1 Συμμετοχή της βιομηχανίας στις επενδύσεις

Σταδιακά μεγαλύτερη συμμετοχή της βιομηχανίας στις συνολικές επενδύσεις της οικονομίας

Ελλάδα: Παρά την επίδραση της οικονομικής ύφεσης, μετά το 2013 το μερίδιο της βιομηχανίας στην επενδυτική δραστηριότητα της οικονομίας αυξάνεται σημαντικά, στο 17% το 2021, έναντι 11,3% προ δεκαετίας (σταθ. τιμές 2015).

Σύγκριση με ΕΕ: Μέσα σε 10 χρόνια, η Ελλάδα κερδίζει 5 θέσεις στην ευρωπαϊκή κατάταξη, φτάνοντας στην 21^η θέση το 2021 και περιορίζοντας την απόκλιση της από το μ.ο. της ΕΕ (21,9%).

Σύγκριση με άλλες χώρες: Πορτογαλία και Δανία βρίσκονται οριακά πάνω από την ευρωπαϊκή επίδοση (9^η και 14^η αντίστοιχα), χωρίς όμως να διατηρούν διαχρονικά τις επιδόσεις τους. Η βιομηχανία στην Τσεχία καταλαμβάνει πολύ μεγαλύτερο ποσοστό στο σύνολο των επενδύσεων (24,4%, 7^η θέση), το οποίο όμως υποχωρεί διαρκώς μετά το 2013.

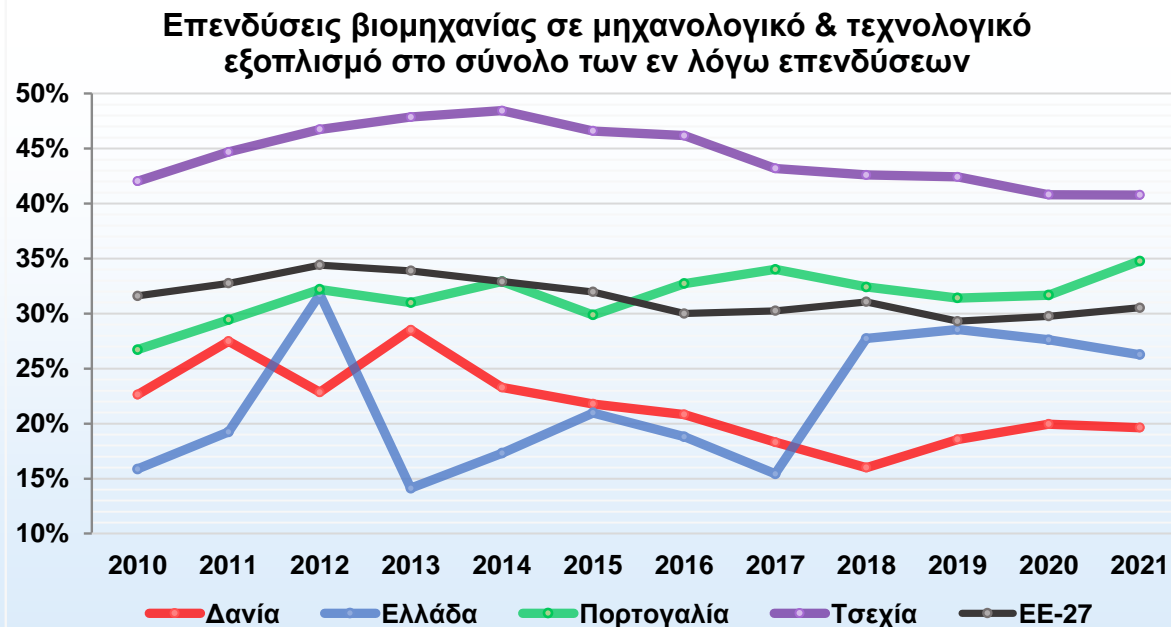
3.2 Επενδύσεις βιομηχανίας σε μηχανολογικό & τεχνολογικό εξοπλισμό στο σύνολο των εν λόγω επενδύσεων

Βελτιωμένη η επενδυτική δραστηριότητα της βιομηχανίας σε μηχανήματα και τεχνολογία

Ελλάδα: Οι βιομηχανίες τα τελευταία χρόνια έχουν αυξήσει τις επενδύσεις σε μηχανολογικό & τεχνολογικό εξοπλισμό (€3 δισ. το 2021, +55% vs 2010). Πλέον, το μέγεθος αυτό αποτελεί το 26,3% του συνόλου των εν λόγω επενδύσεων στη χώρα.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα εξακολουθεί να βρίσκεται σε χαμηλές θέσεις (20^η το 2021), κερδίζοντας πάντως 4 θέσεις στη δεκαετία. Μετά το 2017, η χώρα έχει μειώσει την απόσταση από το μ.ο. της ΕΕ (30,5%), ο οποίος διαχρονικά υποχωρεί.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Πορτογαλία κινείται κοντά στον ευρωπαϊκό μ.ο. (10^η θέση), ενώ η Δανία υπολείπεται σημαντικά (24^η). Στον αντίποδα, η Τσεχία, όντας μια χώρα με πιο ισχυρή βιομηχανία, κατατάσσεται 4^η με ποσοστό 40,8%.

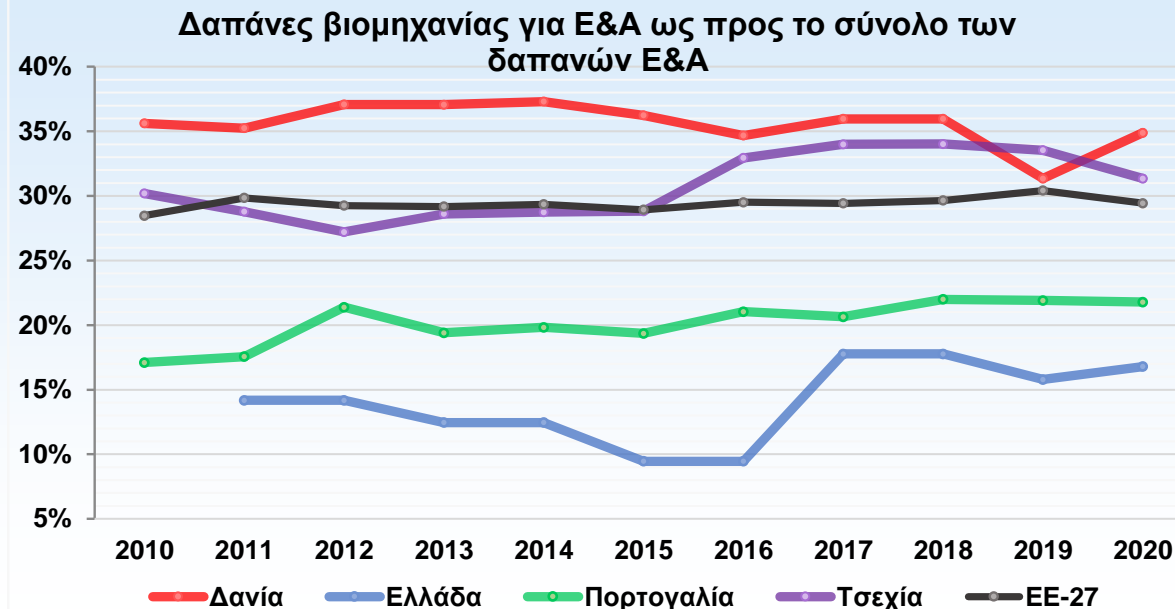
3.3 Δαπάνες βιομηχανίας για E&A ως προς το σύνολο των δαπανών E&A

Η E&A στη βιομηχανία, όντας ενισχυμένη τα τελευταία χρόνια, βελτιώνει τη συμμετοχή της στη συνολική δαπάνη

Ελλάδα: Η συμμετοχή της βιομηχανίας στη συνολική δραστηριότητα E&A ενισχύεται διαχρονικά, με ενδιάμεσες πάντως διακυμάνσεις, φτάνοντας στο 17% το 2020.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα βρίσκεται στην 22^η θέση, υστερώντας κατά 12,5 π.μ. σε σχέση με το μ.ο. της ΕΕ (29,4%).

Σύγκριση με άλλες χώρες: Δανία και Τσεχία βρίσκονται πάνω από την ευρωπαϊκή επίδοση, στη 10^η και 13^η θέση αντίστοιχα. Αντιθέτως, η E&A της βιομηχανίας στην Πορτογαλία είναι πιο περιορισμένη, με τη χώρα να βρίσκεται λίγο πάνω από την Ελλάδα, στη 18^η θέση.

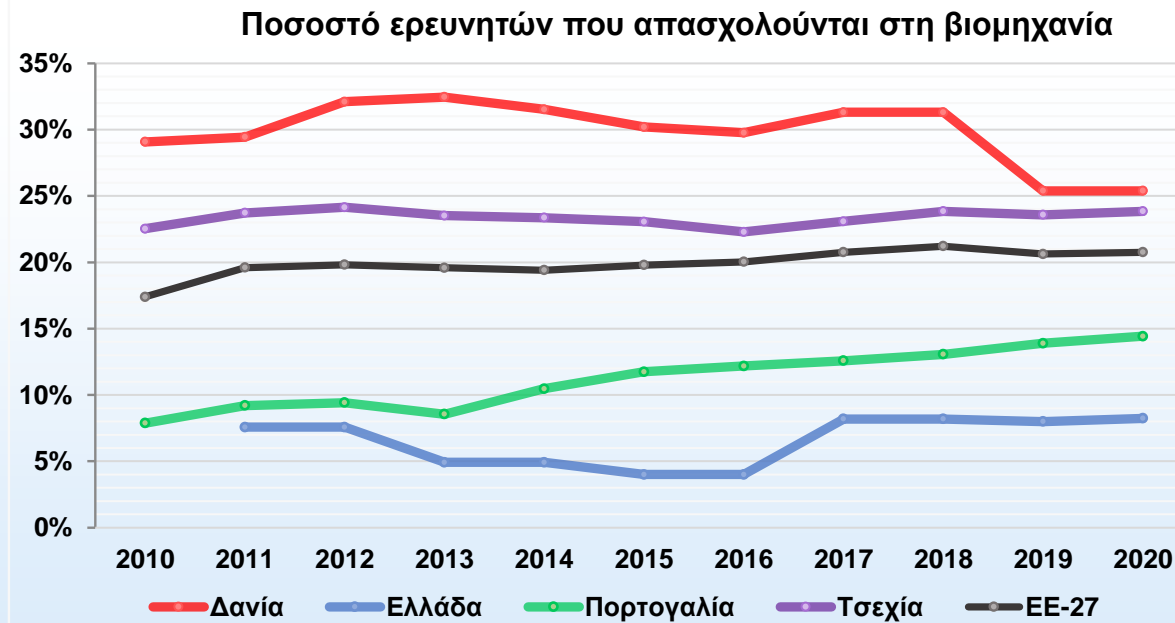
3.4 Ποσοστό ερευνητών που απασχολούνται στη βιομηχανία

Χαμηλό ακόμα το ποσοστό των ερευνητών που απασχολείται στη βιομηχανία

Ελλάδα: Η βιομηχανία απασχολεί μόλις το 8,2% του συνόλου των ερευνητών που εργάζονται στη χώρα, ποσοστό με μικρή βελτίωση διαχρονικά. Στον κλάδο απασχολούνται περίπου 3.500 ερευνητές (σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης), έναντι 1.900 στις αρχές της δεκαετίας.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα κατατάσσεται 26^η στην ΕΕ, υποχωρώντας μάλιστα 6 θέσεις από το 2011, καθώς το ερευνητικό προσωπικό της βιομηχανίας σε άλλες χώρες ενισχύθηκε σε μεγαλύτερο βαθμό. Συγκριτικά, ο ευρωπαϊκός μ.ο. διαμορφώνεται αρκετά υψηλότερα, στο 20,8%.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Στη Δανία και την Τσεχία, οι βιομηχανίες συγκεντρώνουν μεγαλύτερο ποσοστό ερευνητών (άνω του 23%), κατατασσόμενες στην 8^η και 9^η θέση αντίστοιχα. Η Πορτογαλία υπολείπεται, στη 17^η θέση.

4. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Σύνοψη συμπερασμάτων

Η οικονομική ύφεση, αν και άσκησε πιέσεις στις θέσεις εργασίας στην ελληνική βιομηχανία το πρώτο μισό της προηγούμενης δεκαετίας, η επίδρασή της –σε μακροχρόνιο ορίζοντα- εξομαλύνθηκε. Έτσι, μετά το 2014 η απασχόληση στον κλάδο βρίσκεται σε πορεία ανάκαμψης, εμφανίζοντας μάλιστα τη μεγαλύτερη άνοδο στην ΕΕ. Πάντως, οι συνθήκες που επικράτησαν περιόρισαν το ποσοστό συμμετοχής της βιομηχανίας στη συνολική απασχόληση κατά μισή π.μ. στη διάρκεια της δωδεκαετίας, στο 11,9% για το 2022 (όταν και απασχολούνταν 495 χιλ. εργαζόμενοι).

Όμως, αν και ο κλάδος σταδιακά καλύπτει τις απώλειες σε θέσεις εργασίας, αντιμετωπίζει την κρίσιμη πρόκληση απορρόφησης νέων απασχολουμένων, καθώς η εν λόγω ηλικιακή ομάδα (15-24 ετών) καταλαμβάνει μόλις το 2,7% των θέσεων εργασίας, ποσοστό που τοποθετεί την Ελλάδα στην τελευταία θέση της ΕΕ. Σημειώνεται ότι οι απολαβές των εργαζομένων στην ελληνική βιομηχανία είναι αρκετά υψηλότερες από τους υπόλοιπους κλάδους (+31,7%), διαφορά η οποία είναι μεγαλύτερη έναντι όλων των χωρών της ΕΕ.

Οι εργαζόμενοι υψηλών δεξιοτήτων αποτελούν το 22,5% των θέσεων του κλάδου, με την Ελλάδα να κατατάσσεται 23η. Το εν λόγω ποσοστό είναι αυξημένο κατά 3,5 π.μ. σε σχέση με το 2010. Η επίδοση αυτή υποδηλώνει τις ελλείψεις ανθρώπινου δυναμικού και δεξιοτήτων που αντιμετωπίζει ο κλάδος, καθώς και τη μικρότερη μέχρι στιγμής επίδραση της αυτοματοποίησης και της τεχνολογίας στη βιομηχανία, σε σχέση με την υπόλοιπη ΕΕ. Η τεχνολογική παράμετρος θα οδηγήσει σταδιακά σε χαμηλότερη ποσοστιαία συμμετοχή της μεσαίας (αλλά και χαμηλής) κατηγορίας προσόντων, όπου η Ελλάδα με 50,6% βρίσκεται στην 1η θέση της ΕΕ.

Τέλος, η ελληνική βιομηχανία κατατάσσεται 26η στην παροχή ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης στους εργαζομένους (μόλις 1 στις 4 επιχειρήσεις υλοποιούν σχετικές δράσεις), κάτι που σχετίζεται με τη γενικότερη έλλειψη δια βίου μάθησης στη χώρα. Μάλιστα, μόνο το 19,4% των εργαζομένων λαμβάνουν επαγγελματική κατάρτιση από την επιχείρηση όπου εργάζονται (μ.ο. ΕΕ: 45,6%). Είναι πρόκληση η επαγγελματική κατάρτιση να αποτελέσει βασικό εργαλείο προσαρμογής των εργαζομένων στη νέα ψηφιακή ή πράσινη εποχή.

4.1 Συμμετοχή της βιομηχανίας στην απασχόληση

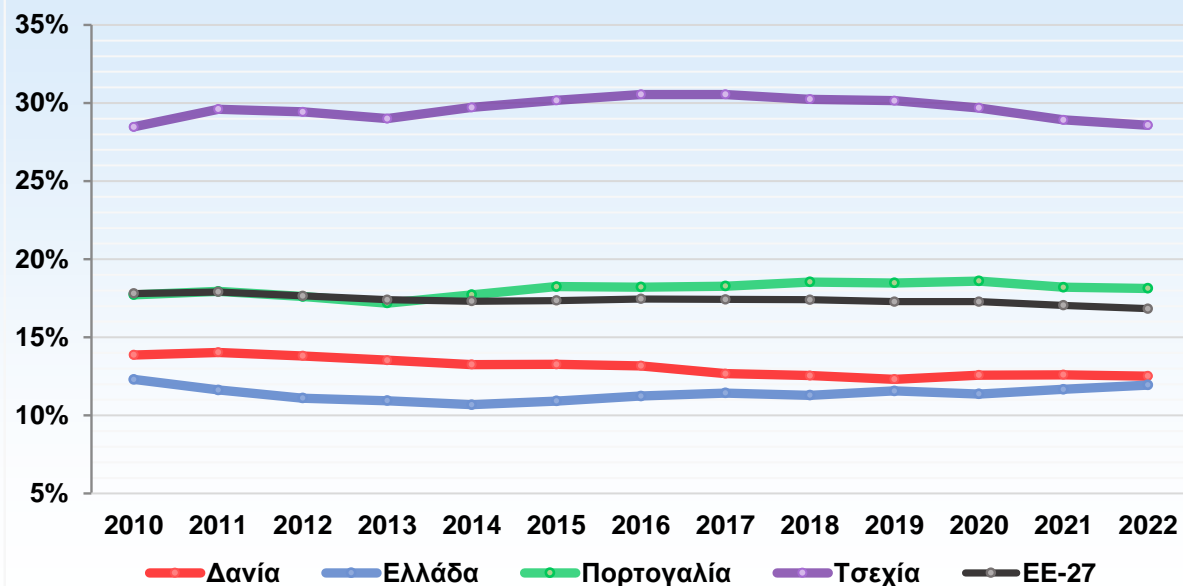
Περιορισμένη συμμετοχή στην απασχόληση, αλλά με δυναμική ανάκαμψη την τελευταία οκταετία

Ελλάδα: Η ποσοστιαία συμμετοχή της βιομηχανίας στη συνολική απασχόληση καταγράφει υποχώρηση από 12,3% το 2010 σε 11,9% το 2022. Πάντως, μετά το 2014 ο κλάδος καλύπτει σημαντικό μέρος των απωλειών σε θέσεις εργασίας, καταγράφοντας μάλιστα τη μεγαλύτερη άνοδο στην ΕΕ με 31%.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα κατέχει την 22^η θέση στην ΕΕ, με την επίδοσή της να αποτελεί μόλις το 71% του ευρωπαϊκού μ.ο. (16,8% το τελευταίο έτος).

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η βιομηχανία στην Τσεχία προσφέρει σχεδόν το 30% των θέσεων εργασίας (1^η θέση πανευρωπαϊκά). Η Πορτογαλία κινείται πολύ κοντά στο μ.ο. της ΕΕ (12^η θέση), ενώ η 20^η Δανία υπερέχει ελαφρώς της Ελλάδας.

Συμμετοχή της βιομηχανίας στην απασχόληση

4.2 Απασχόληση νέων στη συνολική απασχόληση της βιομηχανίας

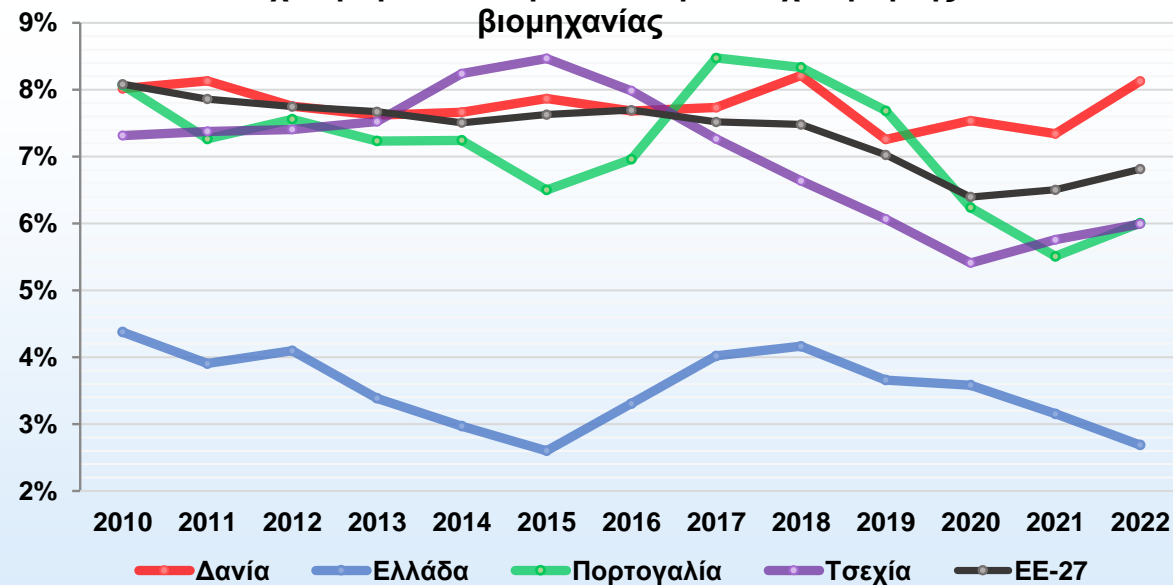
Χαμηλή η παρουσία των νέων εργαζομένων στη συνολική απασχόληση της βιομηχανίας

Ελλάδα: Οι νέοι απασχολούμενοι (ηλικίας 15-24 ετών) καταλαμβάνουν χαμηλό ποσοστό επί της συνολικής απασχόλησης της βιομηχανίας (2,7% το 2022). Το 2022 στον κλάδο απασχολούνταν 11.100 νέοι εργαζόμενοι, αριθμός με σημαντική υποχώρηση 46% σε σχέση με το 2010.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα κατατάσσεται στην τελευταία θέση, απέχοντας σημαντικά από τον ευρωπαϊκό μ.ο. του 6,8%.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η βιομηχανία στη Δανία προσφέρει περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης στους νέους (8,1%), με τη χώρα να βρίσκεται στην 9^η θέση της ΕΕ. Πορτογαλία και Τσεχία, στη 17^η και 18^η θέση αντίστοιχα, υπολείπονται της μέσης ευρωπαϊκής επίδοσης, σημειώνοντας μάλιστα σημαντική πτώση τα προηγούμενα χρόνια.

Απασχόληση νέων στη συνολική απασχόληση της βιομηχανίας

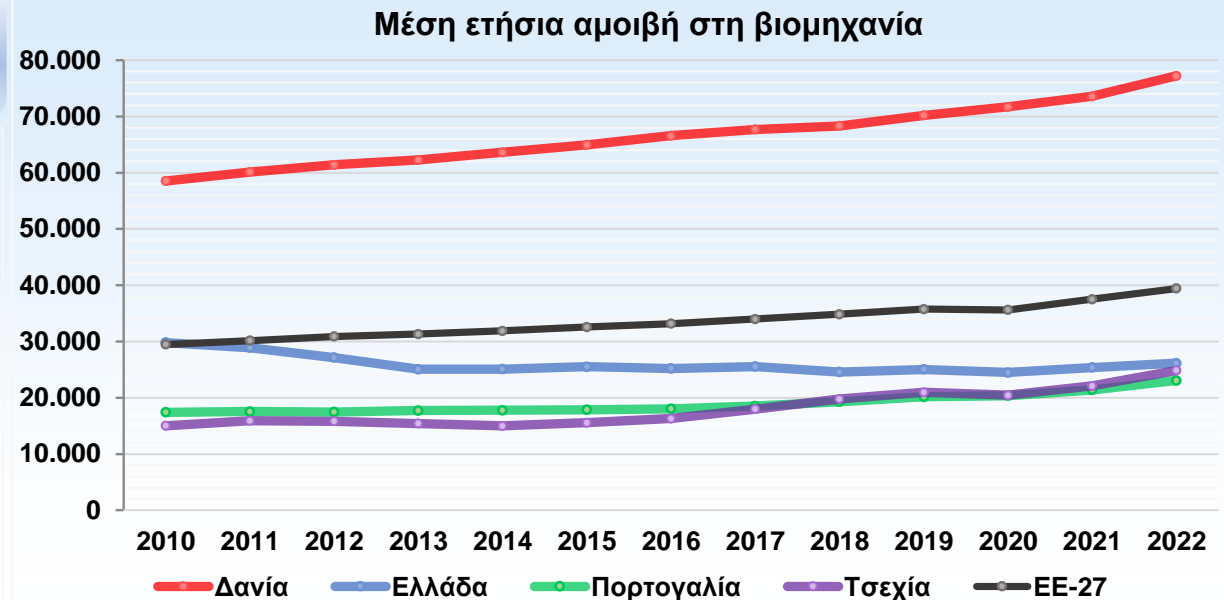
4.3 Μέση ετήσια αμοιβή στη βιομηχανία

Διαχρονική υποχώρηση των ετήσιων απολαβών στη βιομηχανία

Ελλάδα: Οι μισθωτοί στη βιομηχανία, λαμβάνουν κατά μέσο όρο €26.100 το χρόνο (2022). Σε αντίθεση με τις περισσότερες χώρες, ο μέσος ετήσιος μισθός στην Ελλάδα καταγράφει πτωτική πορεία διαχρονικά (-12% vs 2010), καθώς οι απολαβές υποχωρούν, ενώ στον τομέα της απασχόλησης οι απώλειες των προηγούμενων ετών καλύπτονται.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα βρίσκεται στη 14^η θέση στην ΕΕ, με την ετήσια αμοιβή να αποτελεί τα 2/3 των ετήσιων απολαβών των εργαζομένων στη βιομηχανία σε επίπεδο ΕΕ (€39.400).

Σύγκριση με άλλες χώρες: Οι εργαζόμενοι στις βιομηχανίες της Δανίας εισπράττουν κάθε χρόνο άνω των €77.000 (1^η θέση στην ΕΕ). Αντιθέτως, Τσεχία και Πορτογαλία υπολείπονται της Ελλάδας, στη 18^η και 21^η θέση αντίστοιχα, με τις επιδόσεις τους όμως να ακολουθούν ανοδική πορεία.

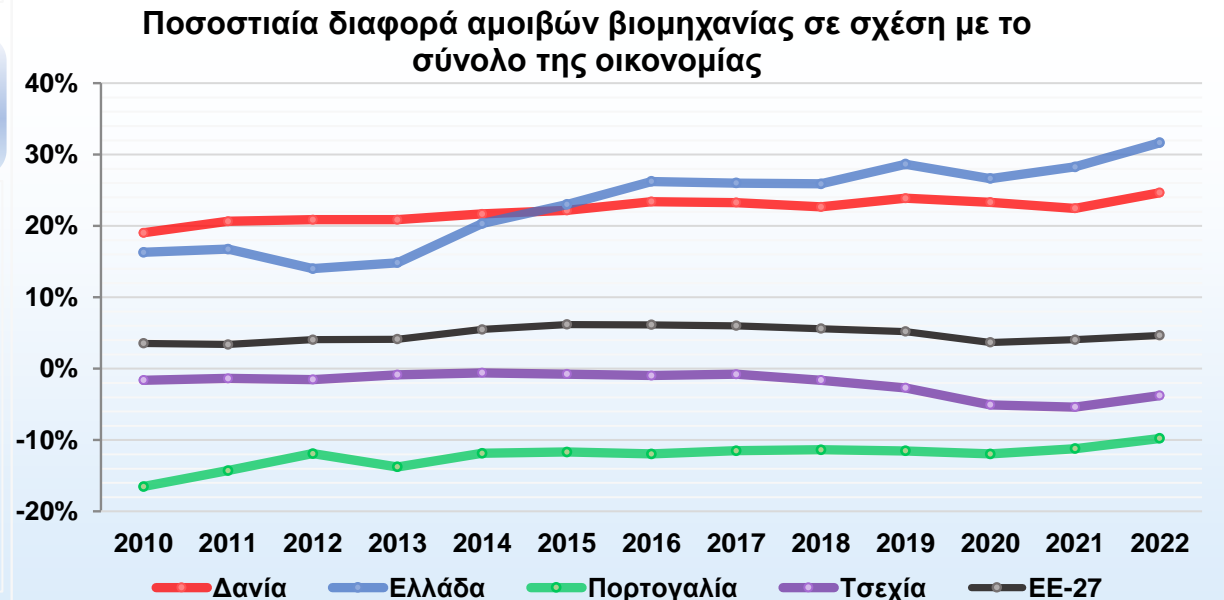
4.4 Ποσοστιαία διαφορά αμοιβών βιομηχανίας σε σχέση με το σύνολο της οικονομίας

Καλύτερα αμειβόμενες οι δουλειές στην ελληνική βιομηχανία σε σχέση με τους υπόλοιπους κλάδους

Ελλάδα: Η βιομηχανία προσφέρει υψηλότερες απολαβές σε σχέση με τους περισσότερους κλάδους. Το 2022, η μέση ετήσια αμοιβή στη βιομηχανία υπερέβη το αντίστοιχο μέγεθος στο σύνολο της οικονομίας κατά 31,7%.

Σύγκριση με ΕΕ: Η διαφορά αυτή, κατατάσσει την Ελλάδα στην 1^η θέση της ΕΕ, με τον ευρωπαϊκό μ.ο. να βρίσκεται στο 4,7%.

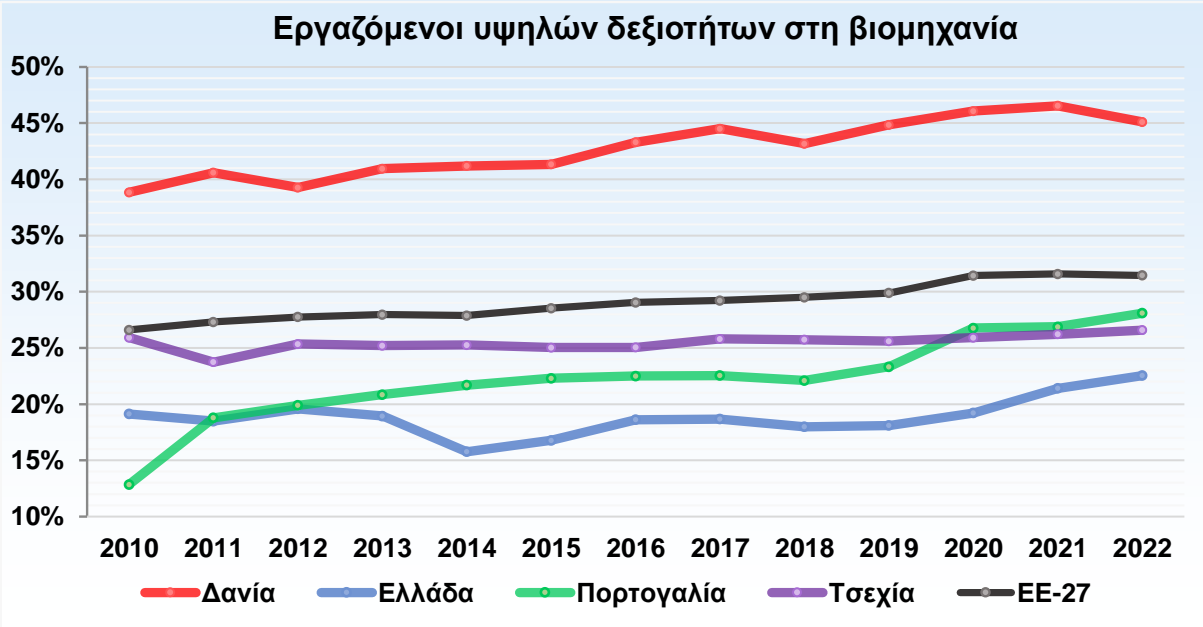
Σύγκριση με άλλες χώρες: Στη Δανία, η βιομηχανία προσφέρει 24,7% υψηλότερες απολαβές συγκριτικά με το σύνολο της οικονομίας (3^η θέση). Αντιθέτως, σε Τσεχία και Πορτογαλία οι απολαβές του κλάδου υπολείπονται συγκριτικά με την οικονομία (18^η και 21^η θέση αντίστοιχα).

4.5 Εργαζόμενοι υψηλών δεξιοτήτων στη βιομηχανία

Ήπια βελτίωση του ποσοστού εργαζομένων υψηλών δεξιοτήτων

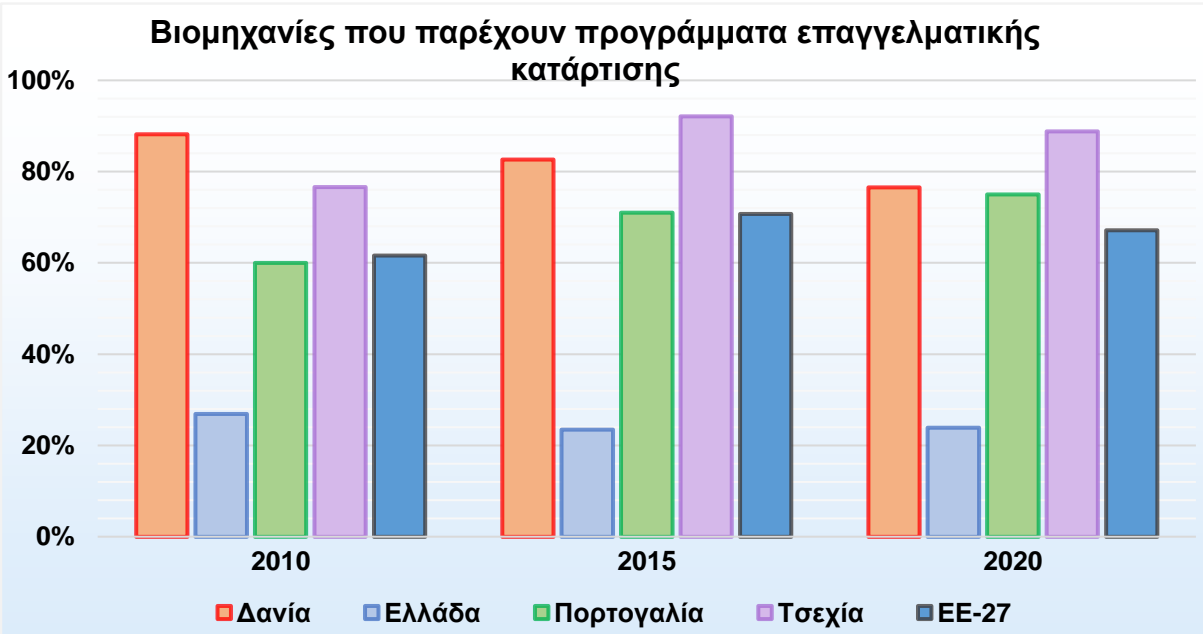
Ελλάδα: Το 22,5% των εργαζομένων στη βιομηχανία είναι υψηλών προσόντων/δεξιοτήτων, ποσοστό αυξημένο κατά 3,5 π.μ. έναντι του προ δωδεκαετίας επιπέδου.
Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα είναι στην 23^η θέση στην ΕΕ, με τον ευρωπαϊκό μ.ο. να εμφανίζει σαφώς μεγαλύτερη βελτίωση την εξεταζόμενη περίοδο (+5 π.μ.), φτάνοντας στο 31,5%.
Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Δανία, αν και με μικρότερη σε μέγεθος βιομηχανία συγκριτικά με τις περισσότερες χώρες, βρίσκεται στην 3^η θέση, με το 45% των εργαζομένων να είναι υψηλών προσόντων. Πορτογαλία και Τσεχία κατατάσσονται στη 16^η και 18^η θέση αντίστοιχα. Πάντως, η πλειοψηφία των χωρών μέσα σε 10 χρόνια βελτίωσαν το εν λόγω ποσοστό σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με την Ελλάδα (ενδεικτικά: Πορτογαλία: +15 π.μ., Δανία: +6,3 π.μ.).

4.6 Βιομηχανίες που παρέχουν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης

Χαμηλή μέχρι στιγμής η ανάπτυξη της επαγγελματικής κατάρτισης στη βιομηχανία

Ελλάδα: Μόλις το 24% των ελληνικών βιομηχανιών παρέχουν στους εργαζομένους προγράμματα συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης.
Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα βρίσκεται στην 26^η θέση της ΕΕ, υπολειπόμενη σημαντικά του ευρωπαϊκού μ.ο. (67%).
Σύγκριση με άλλες χώρες: Στην Τσεχία, οι 9 στις 10 βιομηχανίες εμπλέκονται σε προγράμματα κατάρτισης (4^η θέση στην ΕΕ). Ακολουθως, το 76,5% των βιομηχανιών της Δανίας παρέχουν στο προσωπικό κατάρτιση (12^η θέση), ενώ η Πορτογαλία ακολουθεί από πολύ κοντά, στη 13^η θέση.

5. ΠΡΑΣΙΝΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ

Σύνοψη συμπερασμάτων

Αρκετοί βιομηχανικοί και ενεργειακοί όμιλοι έχουν επενδύσει στη δημιουργία εγκαταστάσεων ΑΠΕ, συμβάλλοντας στη μεγαλύτερη διείσδυση των «καθαρών» μορφών ενέργειας. Η εγκατεστημένη ισχύς των ΑΠΕ στη χώρα έχει ξεπεράσει τα 12.300 MW, καταλαμβάνοντας το 61,3% της συνολικής ισχύος. Βάσει του ποσοστού αυτού, η Ελλάδα κατατάσσεται στην 7η θέση στην ΕΕ, με τη βιομηχανία να έχει σημαντική συνεισφορά.

Μάλιστα, ο κλάδος καταναλώνει το 17% της συνολικής ενέργειας στη χώρα, ποσοστό χαμηλότερο σε σχέση με τις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες.

Όσον αφορά τα αέρια του θερμοκηπίου, ο κλάδος την περασμένη δεκαετία κατάφερε να μειώσει σημαντικά την εκλυόμενη ποσότητα (-43%), και έτσι να περιορίσει τη συμμετοχή του στην ποσότητα που παράγεται από το σύνολο της οικονομίας στο 47,5%. Η κάμψη αυτή οφείλεται τόσο σε εξωγενείς παράγοντες όπως η ύφεση της οικονομίας και η επακόλουθη μείωση της βιομηχανικής παραγωγής, όσο και στο ενισχυμένο αποτύπωμα των ΑΠΕ και του φυσικού αερίου στον ενεργειακό χάρτη, και σε δράσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης από τις βιομηχανίες. Πράγματι, ο κλάδος λειτουργεί με σταδιακά μεγαλύτερη παραγωγικότητα πόρων: το τελευταίο έτος, για κάθε τόνο ισοδύναμου πετρελαίου που ανάλωσε, παράγαγε €9,7 χιλ., έναντι €7 χιλ. το 2010 (9η θέση στην ΕΕ).

Ωστόσο, εμφανίζει υψηλή ένταση αερίων θερμοκηπίου (1.740 γραμ. / €), γεγονός που υποδεικνύει τα περιθώρια βελτίωσης. Η Ελλάδα βρίσκεται σταθερά στην 24η θέση, αν και ο δείκτης έχει αξιόλογη υποχώρηση (-44% τη δεκαετία).

Τέλος, η χώρα έχει πραγματοποιήσει σταδιακή πρόοδο στην ανακύκλωση, καθώς βάσει των τελευταίων στοιχείων, ανακυκλώνει μόλις το 21% των αστικών αποβλήτων της (24η θέση στην ΕΕ), τη στιγμή που ο μέσος όρος στην ΕΕ είναι 49,6% και ο στόχος για το 2025 στο 55%. Η ανάγκη προσαρμογής στις απαιτήσεις της πράσινης μετάβασης έχει σε μεγάλο βαθμό γίνει κατανοητή από τις επιχειρήσεις με βασικό ζητούμενο την σύγκλιση με την Ευρώπη.

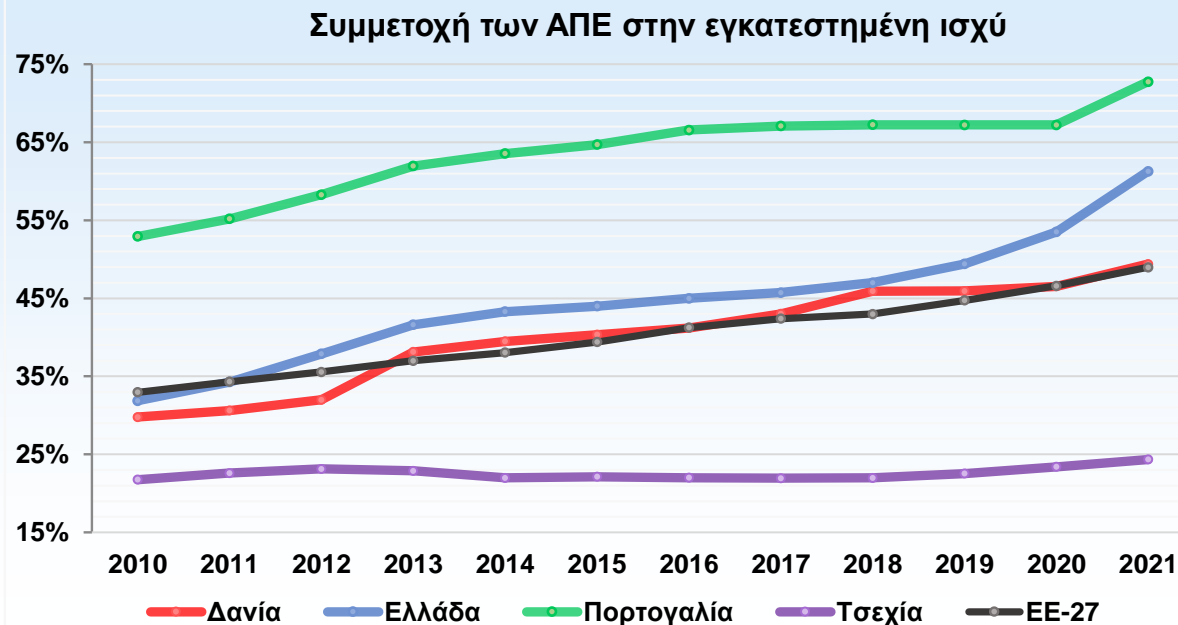
5.1 Συμμετοχή των ΑΠΕ στην εγκατεστημένη ισχύ

Σημαντική πρόοδος στην παρουσία των ΑΠΕ στον εγχώριο κλάδο παραγωγής ενέργειας

Ελλάδα: Η διείσδυση των ΑΠΕ ανέρχεται στο 61,3% επί της συνολικής εγκατεστημένης ισχύος, έναντι 32% πριν από 12 χρόνια. Η ισχύς των μονάδων ΑΠΕ διαμορφώνεται στα 12.348 MW (+162% vs 2010). Σημαντικό μέρος αυτής προέρχεται από εγκαταστάσεις βιομηχανικών / ενεργειακών ομίλων.

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα διαχρονικά ξεπερνάει το μ.ο. της ΕΕ (49%), κατατασσόμενη πλέον στην 7^η θέση.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Πορτογαλία εμφανίζει τη μεγαλύτερη διείσδυση των ΑΠΕ στο ενεργειακό της μίγμα (73%), όντας στην 3^η θέση. Η Δανία βρίσκεται οριακά υψηλότερα από τον ευρωπαϊκό μ.ο. (12^η), ενώ η Τσεχία απέχει αρκετά, στην 23^η θέση.

5.2 Συμμετοχή της βιομηχανίας στη συνολική κατανάλωση ενέργειας

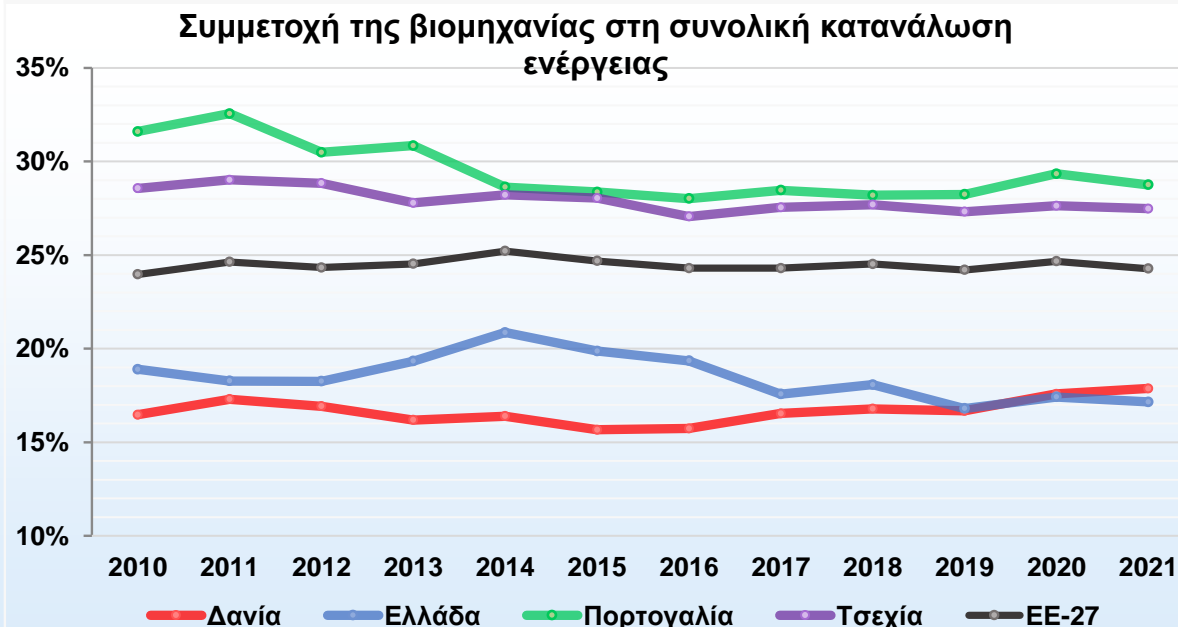
Χαμηλή και φθίνουσα η συμμετοχή της βιομηχανίας στην ενεργειακή κατανάλωση

Ελλάδα: Ο βιομηχανικός κλάδος, λόγω του μικρού μεριδίου του στην οικονομία (13,7% του ΑΕΠ), καταλαμβάνει μόλις το 17,2% επί της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας, ποσοστό που καταγράφει διαχρονική υποχώρηση (από 19% το 2010).

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα εμφανίζει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά, με τον ευρωπαϊκό μ.ο. να βρίσκεται στο 24,3%.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Οι βιομηχανίες σε Πορτογαλία και Τσεχία καταλαμβάνουν μεγάλα ποσοστά (άνω του 27%) επί της αναλωθείσας ενέργειας (21^η και 18^η θέση αντίστοιχα).

Αντιθέτως, η Δανία βρίσκεται κοντά στην Ελλάδα, στην 7^η θέση, με 18%. Συγκριτικά, στη χώρα μας ο κλάδος των μεταφορών εμφανίζει μεγαλύτερη συμμετοχή στην κατανάλωση ενέργειας σε σχέση με αυτές τις χώρες.

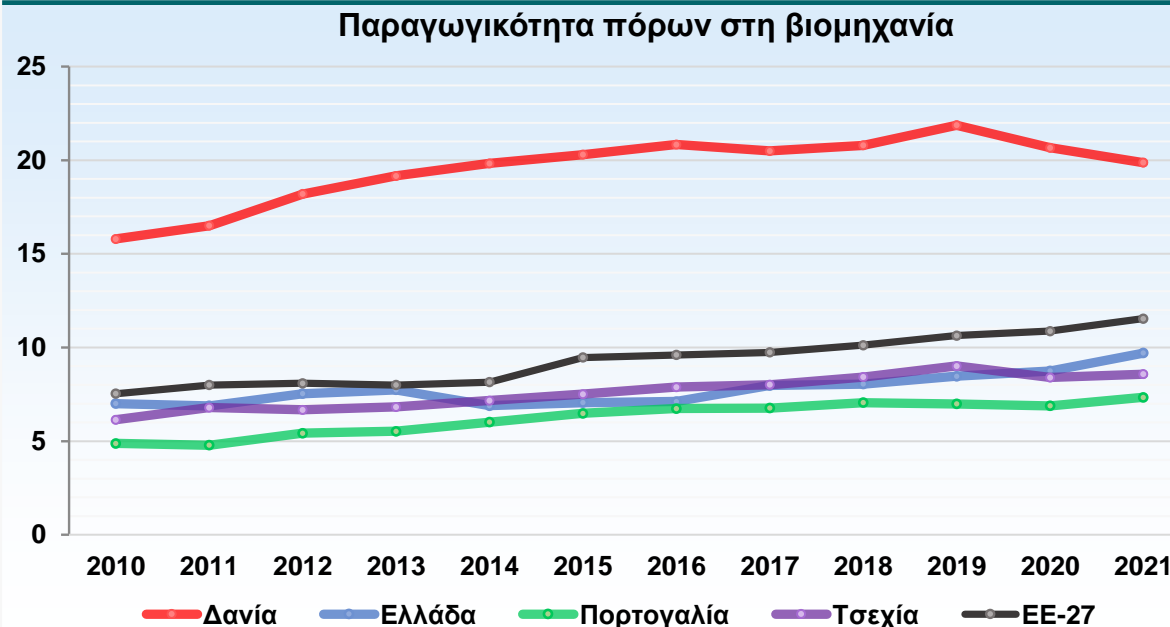
5.3 Παραγωγικότητα πόρων στη βιομηχανία

Σταδιακά πιο αποτελεσματική χρήση των πόρων της βιομηχανίας

Ελλάδα: Η βιομηχανία χρησιμοποιεί σταδιακά περισσότερο αποτελεσματικά τους πόρους της, καθώς το 2021 παρήγαγε €9,7 χιλ. για κάθε ΤΙΠ που κατανάλωσε, έναντι €7 χιλ. το 2010.

Σύγκριση με ΕΕ: Αν και η Ελλάδα βελτιώνεται σταθερά, εξακολουθεί να υπολείπεται από τον ευρωπαϊκό μ.ο. (€11,5 ανά ΤΙΠ), κατατασσόμενη στην 9^η θέση.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Δανία διαθέτει μια από τις πιο αποτελεσματικές βιομηχανίες στην ΕΕ, καθώς παράγει €20 χιλ. για κάθε ΤΙΠ (3^η θέση). Τσεχία και Πορτογαλία εμφανίζουν χαμηλότερες επιδόσεις από την Ελλάδα (14^η και 18^η θέση αντίστοιχα).

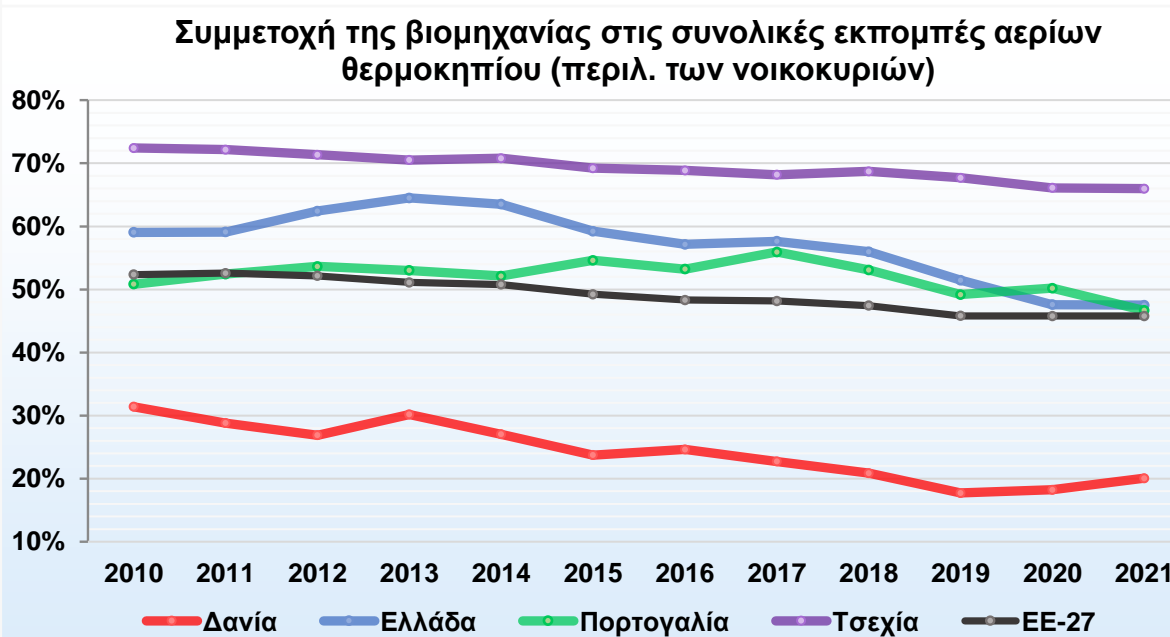
5.4 Συμμετοχή της βιομηχανίας στις συνολικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου

Αξιόλογη βελτίωση στην εκλούμενη ποσότητα των αερίων του θερμοκηπίου από τη βιομηχανία

Ελλάδα: Η βιομηχανία εκλύει ολοένα και μικρότερο ποσοστό των συνολικών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, από 59% το 2010 σε 47,5% το 2021 (περιλαμβανομένων των νοικοκυριών), εξέλιξη που σχετίζεται έως ένα βαθμό και με τη σημαντική μείωση της βιομηχανικής παραγωγής μέχρι το 2014. Μάλιστα, ο κλάδος καταγράφει την 6^η μεγαλύτερη μείωση στην ΕΕ την εν λόγω δεκαετία (-43%).

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα βρίσκεται στη 16^η θέση στην ΕΕ (19^η στις αρχές της δεκαετίας), συγκλίνοντας με τον ευρωπαϊκό μ.ο.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Δανία κατατάσσεται στη 2^η θέση της ΕΕ, καθώς μόλις το 20% των εκπομπών προέρχεται από τη βιομηχανία. Η Πορτογαλία είναι 13^η, ενώ στην Τσεχία (27^η) το μερίδιο του κλάδου στις συνολικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου είναι από τα μεγαλύτερα στην ΕΕ (66%).

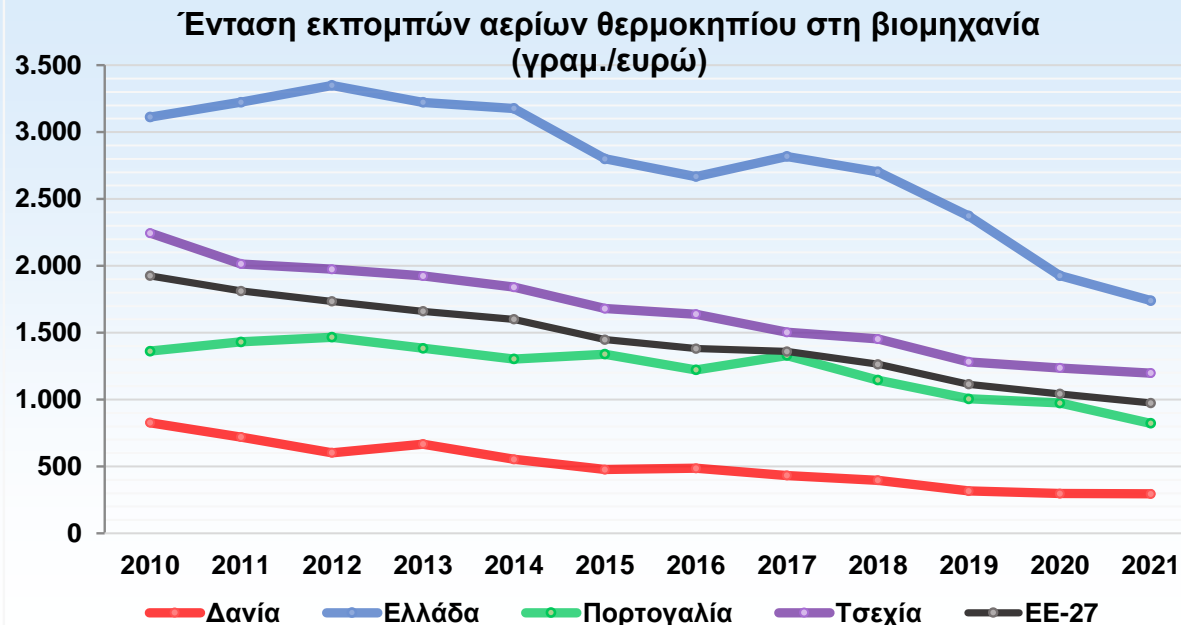
5.5 Ένταση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στη βιομηχανία

Αρκετά υψηλή ένταση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, αλλά με τάση βελτίωσης.

Ελλάδα: Η βιομηχανία εκλύει ολοένα και μικρότερη ποσότητα αερίων θερμοκηπίου για κάθε ευρώ παραγόμενου προϊόντος, με τον εν λόγω δείκτη έντασης να υποχωρεί κατά 44% τη δεκαετία, στο επίπεδο των 1.740 γραμ. / ευρώ το 2021.

Σύγκριση με ΕΕ: Παρά τη βελτίωση αυτή, η Ελλάδα εξακολουθεί να υπολείπεται σημαντικά από την υπόλοιπη ΕΕ (μ.ο. 974 γραμ. / ευρώ), κατατασσόμενη στην 24^η θέση.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Δανία διαθέτει μια σαφώς πιο περιβαλλοντικά φιλική βιομηχανία, με δείκτη έντασης 296 γραμ. / ευρώ (3^η θέση). Η Πορτογαλία και η Τσεχία, στην 16^η και 20^η θέση αντίστοιχα, ακολουθούν σε κοντινή απόσταση τον ευρωπαϊκό μ.ο.

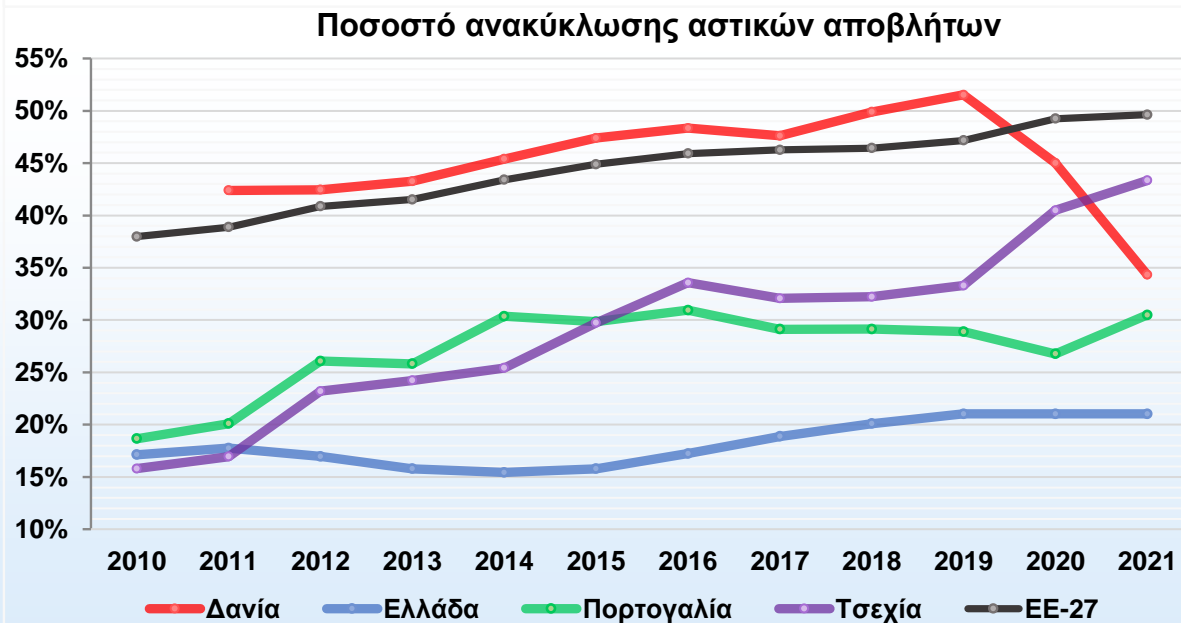
5.6 Ποσοστό ανακύκλωσης αστικών αποβλήτων

Χαμηλή η πρόοδος στην ανακύκλωση αστικών αποβλήτων

Ελλάδα: Την τελευταία δεκαετία έχει σημειωθεί μικρή πρόοδος στην αύξηση του ποσοστού ανακύκλωσης, με το ποσοστό των αστικών αποβλήτων που ανακυκλώνεται να ανέρχεται σε μόλις 21% (από 17% το 2010).

Σύγκριση με ΕΕ: Η Ελλάδα βρίσκεται στην 24^η θέση της ΕΕ, με τον ευρωπαϊκό μ.ο. να ανέρχεται στο 49,6%.

Σύγκριση με άλλες χώρες: Η Τσεχία βρίσκεται στη 13^η θέση, καθώς ανακυκλώνει το 43,3% των αστικών αποβλήτων (ποσοστό με σημαντική βελτίωση διαχρονικά). Ακολουθώντας, η Δανία, με απότομη πτώση την τελευταία διετία, κατατάσσεται 20^η, ενώ η Πορτογαλία 22^η, αρκετά χαμηλότερα από την ευρωπαϊκή επίδοση.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Τομέας Βιομηχανίας, Ανάπτυξης, Τεχνολογίας και Καινοτομίας

www.sev.org.gr

[E. industrial@sev.org.gr](mailto:E.industrial@sev.org.gr)

T. 211 5006 165

Ακολουθήστε μας

